De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.
Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

Kommissie van Redaktie:
Ds. JAC. VAN BELKUM,
Dr. J. H. GREYVENSTEIN,
Ds. L. E. BRANDT.

„De poorten der hel zullen haar niet overweldigen."

Kommissie van Administratie:
Ds. L. E. BRANDT.
Ds. S. VERMOOTEN.
Mnr. A. H. KOOMANS.

No. 11. PRETORIA, 15 MEI 1922. JAARGANG XIII

Gedrukt door Wallach's Drukkerij, Beperkt. Aan het Hoofdpostkantoor als Nieuwsblad geregistreerd

De Hervormer.

Officieel Orgaan van de Nederduitsch Hervormde Kerk.

Onder Redaktie van de Predikanten van de Ned. Herv. Kerk.

REDAKTIE.

Alle stukken en brieven de Redaktie betreffende te zenden aan

Ds. JAC. VAN BELKUM, Heidelberg.

Voor 't plaatsen van **Advertentien,** schrijf aan de Uitgevers, **Bus, 389, Pretoria.** Familieberichten 6d. per regel. Voor staande advertentien voor lange termijn worden prijzen op aanvraag verstrekt.

Intekenprijs: **7/6 per jaargang** vooruitbetaalbaar. Alle abonnementsgelden te zenden aan **de heer H. J. L. Th. ROORDA, P.K. Bus 444, Johannesburg.**

No. 11. PRETORIA, 15 MEI 1922. JAARGANG XIII.

PREEK.

Preek gehouden bij de bevestiging van Ds. J. J. Prinsloo, als predikant van Rustenburg op 22 April 1922, door Ds. Jac. van Belkum.

Gelezen 1 Timotheus 3 : 1—13.
Mattheus 13 : 51—58.

Gezongen: Psalm 103:1, 3. Gezang 52:1, 5.
Gezang 91 : 3.

Tekst: Matth. 13 : 52.
En Hij (Jezus) zeide tot hen: Daarom, een iegelik Schriftgeleerde, in het Koninkrijk Gods onderwezen, is gelijk aan een Heer des huizes, die uit zijn schat nieuwe en oude dingen voortbrengt.

Iemand heeft eens gezegd: Een zondaar die zalig wil worden, heeft genoeg kennis om dat te worden, als hij slechts enige teksten kent, die men wel met vette letters mocht drukken, zoals b.v. Johannes3 : 16 of 2 Corinthen 5 : 18—25, of Ezechiël 33 : 11 of dergelijke.

Dit zijn van die woorden, die dadelik in het oog vallen, als diamanten, die schitteren met zuivere glans.

Er worden evenwel nog vele andere spreuken gevonden in de Heilige Schriften, die minder in het oog lopen, maar toch bij nadere beschouwing zijn als edelgesteenten, kostelik voor het gebruik, vol heerlike gedachten. Een van die laatsten is ons tekstwoord. Weinigen schenken aan dit woord hun volle aandacht. Na de zeven gelijkenissen van het koninkrijk der hemelen in Matheus 13 ons opgetekend, word deze spreuk niet die aandacht waardig gekeurd, die ze verdient. Men meent dat zij eigenlik niet met die gelijkenissen in verband staat. Niets is echter minder waar dan die gedachte. Wie deze spreuk na de gelijkenissen leest en over haar nadenkt zal al spoedig bemerken, dat er een schoon en heerlik verband tussen de gelijkenissen en ons tekstwoord is.

Jezus heeft als Schriftgeleerde de schare onderwezen. Niet zoals de mannen der wet dit deden door de Schriften van het Oude Testament uiteen te scheuren om daarna allerlei nieuwe regels er uit af te leiden; hij heeft oude dingen gezegd in nieuwe vormen en bewezen dat hij in waarheid een volksleraar was. Over zijn onderwijs door gelijkenissen zijn zijne discipelen zeer verbaasd en vragen ook van waar komt deze wijsheid en die krachten. Het antwoord des Zaligmakers is: Een iegelik Schriftgeleerde, in het Koninkrijk Gods onderwezen is gelijk aan een Heer des huizes, die uit zijn schat oude en nieuwe dingen voortbrengt.

Er is in sommige kringen een gedachte, dat de voorgangers in de gemeente niet behoeven worden opgeleid; ja dikwijls wordt het uitbrengen van vele onbegrijpelike woorden en het uitgalmen van onsamenhangende zinnen door velen gehouden voor werkingen des Geestes en hoger geschat dan wijsheid en verstand. Men ondervindt dan ook dikwijls, dat mannen, die naar de mond der schare spreken, grote woorden gebruiken en Bijbel en predikstoel met vuisten bewerken voor echte en ware leraars gehouden worden. Bij velen is het met tongen spreken meer gezocht en gewaardeerd dan spreken met verstand.

Zulke predikers zijn evenwel niet de Schriftgeleerden waarvan de Heer spreekt. Deze moeten onderwezen zijn in het Koninkrijk Gods, m.a.w. deze moeten wel degelik in de school zijn geweest. Wij bedoelen daarmede nu juist niet, dat allen die

theologies zijn opgeleid, goede Schriftgeleerden geacht mogen worden. Degelik godgeleerd onderwijs moet gepaard gaan met leiding des Geestes, die in het leven wordt gegeven, met diep en onafgebroken onderzoek der Schriften, met duidelik verstaan van de godgeleerde wetenschap. Willen de Schriftgeleerden, zoals de Heer Jezus ze zich voorstelt, invloed hebben op hun volk, dan moeten zij wel degelik goed onderwezen zijn en uit en door de Schrift weten voort te brengen, wat in verband staat met het alledaagse leven des volks. Zij moeten de Schriften weten te gebruiken voor onze tijd.

Voor zulke Schriftgeleerden is de Heilige Schrift een zeer grote schat. Die schat is bijeenvergaderd jaren en jaren; van die schat is de huisheer de bezitter, waarover hij mag beschikken; die schat kent hij goed, zodat hij weet wat hij in gegeven omstandigheden moet en kan gebruiken. Hieruit spreekt dus vanzelf dat alleen hij die schat kan gebruiken ter rechter tijd en voor het bepaalde doel, die weet wat hij bezit en die ook van die bezitting alle eigenschappen en deugden kent.

Uit die schat nu brengt hij voort, oude en nieuwe dingen. Velen beweren in onze dagen, dat de H. Schrift verouderd is en voor onze dagen niet meer past; zij beweren wij leven in een andere tijd die andere grondstellingen heeft, andere vragen stelt, en andere behoeften heeft doen ontstaan. Wij mogen dit niet toegeven. Er mogen andere dingen worden voorgebracht als onderwerpen van onderzoek en bespreking, maar zij komen toch voort, allen, uit een enkele grondgedachte, die wij in de Schriften vinden, n.l. zonde en genade. Het komt er dus voor de ware Schriftgeleerden op aan om de vragen en behoeften van de tegenwoordige tijd te beschouwen in het licht dat de H. Schriften er op werpen, de eeuwige grondgedachten toe te passen op onze tijd. Behalve de H. Schrift heeft de ware Schriftgeleerde nog een grote schat van oude en nieuwe dingen bewaard in de boeken der gelovige theologen, in de levensbeschrijvingen van vrome kinderen Gods, van gedichten en predikatiën van tempels en beelden, die allen tot ons spreken en als zovele schatten zijn, die hij ook nog in deze tijd kan gebruiken.

Zo zijn dus Schriftgeleerden gelijk aan rijke heren die in hun huizen een grotere of kleinere schat hebben van geestelike dingen, die zij kunnen gebruiken in het Koninkrijk Gods.

Om die evenwel te kunnen, moet hij zijn schat goed kennen. Hij heeft dus gedurig zijn schatkamer te doorzoeken en niet alleen dan wanneer hij iets nodig heeft, maar gedurig elke dag, opdat hij, waar nodig, ook zonder verzuim weet te vinden en te voorschijn te brengen waaraan ogenblikkelik behoefte is. De H. Schriften, de historie der kerk, de geschiedenis der grote kerkmannen, zijn ware goudmijnen, waaruit gedurig opnieuw schatten te halen zijn. Er is dus aanhoudende ernstige studie nodig. Toch zal die studie niet alleen alles kunnen doen. Zonder gebed kan die schat niet worden gebruikt. Zonder leiding des H. Geestes zal de Schriftgeleerde geen waar inzicht krijgen in wat zijn schat is en hoe die moet worden gebruikt.

Niet minder nodig is voor de Schriftgeleerde dat hij sympathie hebben voor zijn volk, voor de mens. Het grote geheim van de opgang van Christus als volksleraar was, niet alleen dat Hij de Schrift en de natuur kende, maar bovenal dat Hij zijn volk en de mens kende; dat Hij met hen medegevoelde. Zijn gelijkenissen vooral zijn daarvan het bewijs. In een enkele geschiedenis, zoals zijn gelijkenissen ons geven, gaf Hij een les, die insloeg en bewaard bleef. Zijn gelijkenissen zijn geen bekeringsgeschiedenissen, zoals het Methodisme ons die geeft, maar beelden uit het volle menseleven en daarom onvergetelik. Zij gaven niet alleen de kern van de waarheid, die Hij wilde leren in een enkel beeld, maar zij raakten het hart, omdat de hoorders voelden, Hij heeft ons lief. Zonder dit medegevoel is elke prediking dood, en het gemis daarvan maakt de prediking der tegenwoordige Schriftgeleerden zo ijdel.

Eindelik moet een Schriftgeleerde weten, evenals Christus dit wist, dat Hij zijn roeping heeft van God de Vader alleen., dat hij in Zijn school is geleerd. Daarom heeft Christus zich alleen bepaald tot de dingen van het Koninkrijk Gods en wat daarmede in verband staat. Hij was geen politieke leider, ofschoon zijn leer een grote omkeer in het staatsleven heeft bewerkt. Geen zedeleraar wilde Hij zijn, niettegenstaande Hij de zeden der volkeren heeft veranderd. Hij was een profeet, d.w.z. een leraar van God gezonden om de mensen te prediken, de verzoening met God de Vader, wiens gehele wezen liefde is.

Het nieuwe dat Hij gebracht heeft was de prediking der volkomen schuldvergeving, het oude dat Hij voortbouwde op wat aan Israël als openbaring was gegeven.

Wat de mensheid van onze zo droevige dagen nodig heeft, zijn Schriftgeleerden, die evenals Jezus oude en nieuwe dingen brengen uit de grote schat der Schriften, der geschiedenis, der natuur van het rijke mensenleven.

Geve ons de Heer vele van zulke mannen, die worden zij nu ook miskend, met hunne schatten weten te woekeren en daardoor ten zegen zijn van de natiën, die nu onder ellende gebukt wegkwijnen van ellende en verlatenheid. v. B.

BRIEVEN VAN OOM SAREL.

Uitkijk, Mei 1922.

Waarde Neef Willem.

Ik hoop, dat het u wel gaat en dat gij en Nichtje en de kinders nog allen gezond zijt en fris. Als het anders is zal het mij spijten en Ou Tante ook. Wij zijn wel.

Het schijnt dat de winter wil komen. Op het hoge veld is de eerste rijp reeds gevallen, maar de blaren aan de bomen zijn nog niet geel; de oude eiken rondom mijn huis hebben al hun blaren nog en ook de roos is nog niet verwelkt. Toch was het een paar dagen erg koud van de Z. Ooster, die sterk heeft gewaaid.

Vrede wil er nog niet komen, in Europa zeker nog niet. In ons land is het nu wel rustig, maar of dit rust van tevredenheid is weet ik nog niet. Er schijnt meer vrees te zijn dan wel rust.

Wat mij zo wonderlik is, dat is, de verandering, die onze kinders hebben ondergaan. Reeds een heel oude dichter zong:

Wat heeft de verderflike tijd al niet verslechterd? Het geslacht der ouders, slechter dan dat der grootouders heeft ons voortgebracht, minder deugdzaam en wij zullen straks een nakroost geven, dat nog slechter is.

Dit vers, dat ik helaas niet in versmaat kan overbrengen, omdat ik geen dichter ben, is het einde van een lied waarin de achteruitgang van het Romeinse volk van zijn familieleven en van zijn opkomend geslacht wordt gezongen. Het zou ook heel gemakkelik in onze dagen kunnen worden gemaakt.

Wat deze dichter voor 2000 jaren zong, geeft zo goed weer wat wij zien gebeuren.

Nu weet ik wel, dat oude mensen altijd graag klagen over de zonden en tekortkomingen van het opgroeiend geslacht. Ook in uw Oom's jonge dagen hebben de ouden al gezegd, dit of dat mochten wij in onze jeugd niet doen. Ook toen hebben wij al gehoord uit de mond van eerbiedwaardige en brave oude moeders: onze meisjes denken nu al aan trouwen, toen wij er nog nooit van droomden, vergetend sommigen, dat zij op 18 of 19-jarige leeftijd al verloofd of zelfs getrouwd waren. Of wij nu wel zoveel meer reden tot klagen hebben over onze kinders, dan die goede oude mensen, weet ik niet, maar toch wil het mij voorkomen dat onze zonen en dochteren vele deugden niet meer bezitten, die wij nog hadden.

Er is o.a. bij de opgroeiende jongelingschap een gebrek aan ernst, aan eerbied, aan arbeidzaamheid, die pijnlik ons stemt. Niet lang geleden stond in een der koerantten een brief van een oude man, die klaagde, dat vele jonge onderwijzers geen lust hadden voor hun werk en zo spoedig de school afgelopen was, zich niet met studie maar met lediggang en allerlei laffe praatjes over vrouwen en verlovingen bezig hielden. Zelfs bij de schoolkinders is dit gebrek aan ernst en eerbied waar te nemen. Er zijn voor de kinders nu knappe onderwijzers, mooie scholen, gratis onderwijs gegeven, maar al dit mooie uiterlike is niet in staat om het innerlik bederf en de achteruigang te bedekken, of te verbeteren.

Aan allerlei oorzaken wordt die achteruitgang toegeschreven. Ik geloof niet, dat één enkele reden hiervan voldoende verklaring geeft. Een groot aantal oorzaken, die op zichzelf niet zo grote invloed zouden uitoefenen, hebben samengewerkt tot dit zo droevig verschijnsel. Laten wij enkele opnoemen.

Daar is het schoolonderwijs. Vele onderwijzers zijn het eens, dat dit onderwijs niet deugt. Het is niet aangelegd op karaktervorming, op aankweking van christelike zeden; het is alleen aangelegd op een groot aantal van kundigheden, die na het verlaten van de school spoedig vergeten worden. Het schoolonderwijs propt het hoofd vol van allerlei dingen, die geen vormend karakter hebben, maar voor het hart niets betekenen, ja waardeloos zijn. Het is een africhten op eksamen-doen, op het verkrijgen van de door de Regering of andere lichamen vereiste kennis om een baantje te kunnen bekleden, dat geld geeft en niet te veel inspanning vordert.

Daar is het huiselik leven. Men mag wel vragen of er nog huiselik leven is. Van zes of zeven jaren af moet het kind naar school gaan; als het thuis komt moet het spelen, om het lichaam te oefenen en slechts weinig ouders zijn er die zich met de opvoeding van hun kind inlaten. De levenstoon in huis is zeer laag gestemd. Al wat vele kinders uit de mond hunner ouders horen ,is klagen over de slechte tijden, over duurte, over geldgebrek en schulden, en zulk gezelschap heeft geen verheffende invloed op de kinderen, is geen middel tot karaktervorming. In vele gezinnen is de verhouding van de ouders tot elkander ook van die aard, dat het kind geen eerbied heeft voor hen, en al is dit ook niet altijd duidelik, een kind bespeurt al heel vroeg, dat wederzijdse achting bij vader en moeder ontbreekt.

Ook is het oordeel, dat thuis gaat over onderwijzers, leraars, regeringspersonen, over de naaste niet zeer verheffend en geschikt om eerbied bij het kind aan te kweken.

Dan is er gebrek aan tucht. Vele ouders zijn of te jammer om te straffen, dat zeer maakt, of te

onverstandig bij hun straffen, dat zij om kleinigheden doen, terwijl karaktergebreken ongestraft blijven. Zo zal b.v. een moeder een kind slaan, als het iets breekt, lachen als het een onwaarheid zegt, die dient om zich uit de een of andere moeilikheid te redden.

Daar is bij vele ouders lichtzinnigheid in hunne verhouding tot de maatschappij. Schulden worden gemaakt, niet betaald; verplichtingen tegenover goevernement en kerk besproken, beoordeeld, niet nagekomen. Het ontbreekt bij vele ouders voorgangers in staat en school en kerk, aan ernst om hun werk goed te doen; ook bij vele ouders, en zo leert het kind geen plichtsbetrachting. Het werkt, omdat straf dreigt, evenals de andere werken, omdat ze anders niet kunnen leven, maar liefde tot werken bestaat er niet.

Het kind wordt niet gevormd tot een persoonlikheid, die weet, dat er ook nog zo iets is als verantwoordelikheid.

Dan is er nog bij velen een bevordering van pleziermakerij en wordt in het kind de gedachte gewekt, dat het grotendeels alleen leeft, om lekker en plezierig te leven, uit te gaan naar allerlei feesten en zo weinig mogelik te werken.

Er zijn natuurlik uitzonderingen in deze toestanden. Ze zijn echter weinige, te weinig om invloed te oefenen op de grote menigte van de kinderen met wie ze in aanraking komen, die, helaas, besmettend werken op de weinige welke nog goed worden opgevoed.

Waar nu in ons opkomend geslacht de toekomst ligt van ons volk, moet er worden omgezien naar middelen om die verwildering en verbastering tegen te gaan en een beter geslacht te vormen. Nu zou men zeggen: het schoolwezen moet veranderen; maar helaas geen onderwijzer, geen volksleider heeft de moed daarin verandering te brengen. Er wordt wel heel veel gesproken over de gebreken, veel middelen tot verbetering aangewezen, maar er is niemand die leiding geeft. Van de school verwachten wij weinig of niets. De verbetering moet uitgaan van het huisgezin. In de eerste plaats zijn de ouders geroepen voor de opvoeding der kinderen te zorgen, kinderen ter wereld te brengen, ze groot te maken, ze te vormen tot mensen, tot christenen, dat is de roeping, de taak van het gezin. Het is geheel verkeerd, dat vele ouders hun kinderen, vooral hun meisjes-kinderen zo vroeg naar kostscholen zenden. Zij worden daar niet gevormd tot goede mensen; het is zelfs de vraag, of zij daar niet eer veel slechts zien en volgen.

De ouders moeten hun kinderen tot een voorbeeld wezen. Er wordt in huis veel te veel beknord, geboden, verboden; er wordt veel te veel gekritiseerd en besproken, wat bij de kinders verzet, ongehoorzaamheid, oneerbiedigheid wekt of versterkt. Ook tot werkzaamheid moet worden aangespoord. Het is verkeerd dat ouders hun kinderen niet durven laten werken, of hen beklagen als zij somtijds iets moeten doen. Werken moet veel meer regel worden, ook in huis, dan het nu is. Op de plaatsen vooral zal het 't huisgezin ten goede komen, de zware druk der tijden helpen verlichten, als de kinderen in huis meer werken en zo vader en moeder helpen. Arbeid is geen schande, wel luiheid. Als de Here God Adam wil opvoeden tot een denkend en werkend mens, dan geeft hij hem drie dingen te doen:

1. Hij moet de hof bewaren en bewerken; daarin is lichaamsoefening.

2. Hij moet de dieren namen geven; daarin is verstandsoefening.

3. Hij moet het gebod Gods omtrent de boom in het midden van de hof, eerbiedigen, gehoorzamen, dat is geestelike oefening.

Ook in huis moet dit geschieden, zal onze natie niet verder verwilderen. Ook de kerk moet daartoe medewerken en de ouders helpen bij die grote en grootse taak.

Met vriendelike groeten,

Uw Oom,

SAREL.

VAN ALLES EN NOG WAT.

XVII.

D. F. E.

Wij beleven zware tijden. Op godsdienstig gebied gaat ons volk zichtbaar achteruit. Het tegenwoordige geslacht staat, over het geheel genomen, vrij onverschillig tegenover wat het van de vaderen op godsdienstig gebied geërfd heeft—men voelt voor de Kerk niet meer, wat de vaderen voor de Kerk hebben gevoeld; de Bijbel geldt nauweliks meer als het gezaghebbend, onfeilbaar Woord van God; in één woord, men voelt in het algemeen weinig voor "de godsdienst". Doch dit niet alleen. Ook op tijdelik gebied beleven wij zware tijden. Om velerlei redenen doet zich de ekonomiese druk gevoelen, zoals misschien nooit tevoren. Weinigen kunnen op het ogenblik van voorspoed getuigen. Voor velen is het leven een harde strijd om het bestaan geworden. Men zwoegt en slaaft, maar de toekomst blijft donker en de vooruitzichten doen zich al maar somberder voor.

De meesten onzer verkeren onder de indruk van de ernst der tijden. En telkens gaat er een

roepstem op, die op **verootmoediging** aandringt. Zo heeft Ds. Barger in de voorlaatste uitgave van "De Hervormer" de Alg. Komm. ernstig verzocht "om de gehele Hervormde Kerk op te roepen tot een algemene Bede- en Boetedag". De Alg. Komm. heeft die wenk aanvaard en de Goede Vrijdag werd bepaald als algemene Bede- en Boetedag. De vraag, in hoeverre daaraan door de leden onzer Kerk gevolg is gegeven, laat ik tans buiten bespreking.

Ook op de laatste vergadering van de Westelike Ring werd gewezen op de noodzakelikheid van een volksverootmoediging. Deze zaak zal, naar alle waarschijnlikheid, op de volgende Alg. Kerkvergadering besproken worden. De eventueële bespreking geschiede onder de beademing des Geestes!

Elk denkend mens is, dunkt mij, overtuigd van de noodzakelikheid van een volksverootmoediging. Niemand, die het ernstig meent, zal het willen ontkennen, dat God duisternis over onze paden gesteld heeft. En de oorzaak daarvan moet gezocht worden in onze afwijking van de inzettingen des Heren. Onze redding ligt in persoonlike en gezamenlike verootmoediging voor het aangezicht des Heren. "Zo Mijn volk, over dewelke Mijn Naam genoemd wordt, zich verootmoedigen en bidden, en Mijn aangezicht zoeken, en zich bekeren van hun boze wegen, zo zal Ik uit de hemel horen, en hun zonden vergeven, en hun land genezen"—2 Kron. 7 : 14.

Maar nu ontstaat bij mij de vraag: **Is ons volk rijp voor een volksverootmoediging?** Ik spreek van een "volksverootmoediging", omdat ik daar meer waarde aan hecht dan aan de verootmoediging van een zeker aantal personen op afzonderlike tijden en plaatsen. Ik denk hier aan de Ninivieten. Daar hebben wij een uitnemend en aandoenlik voorbeeld van een waarachtige volksverootmoediging. Toen de prediking van Jona tot het volk doorgedrongen was, legde de Koning zijn koninklik gewaad af en bekleedde zich met een zak. Het volk volgde zijn voorbeeld. En de wereldstad werd eensklaps in rouwfloers gehuld. Het geklank van harpen en fluiten, van gezang en dans verstomde. Handel en bedrijf stonden stil. Van de Koning af tot de geringste straatveger toe zag men de mensen van elke stand, van elk beroep, van elk geslacht in zak en as zitten en tot God om ontferming roepen. Ook het vee moest deelnemen aan de rouw en het vasten van het volk. Hongerend en dorstend doolde het vee om en het gekerm van het vee mengde zich met het noodgeschrei van de wenende en jammerende Ninivieten. En wij lezen: "God zag hun werken, dat zij zich bekeerden van hun boze weg; en het berouwde God over het kwaad, dat Hij gesproken had hun te zullen doen, en Hij deed het niet." Dat is verootmoediging.

Ik denk niet, dat een verontmoediging van een minder gehalte in Gods oog welbehagelik kan zijn.

En daarom ben ik zo bang voor de zogenaamde Bede- en Boetedagen. Men stelt zich zo geredelik tevreden met een scheuren van de klederen, zonder een scheuren van het hart.

Verootmoediging zonder een "bekering van de boze weg" is een gruwel in Gods heilig oog.

Men wil, dat ons volk zich zal verootmoedigen, maar—kan ons volk het doen? Is ons volk gewillig het te doen? Laat mij maar openlik zeggen, wat ik bedoel. Als ons volk zich wil verootmoedigen, dan moet alle vijandschap te niete gedaan worden; dan moet alle politieke haat en twist, wantrouwen en naijver afgelegd worden; de tegenwoordige politieke tweedracht moet plaats maken voor broederlike liefde; familietwisten moeten uitgedelgd worden; de velerlei onderlinge geschillen, die het huiselik en maatschappelik leven ontsieren, moeten beslecht worden; de woekeraars moeten de rente, die zij van ongelukkigen, die in nood verkeerden, hebben afgeperst, terugbrengen; men moet elkander zijn misdaden vergeven en gezamenlik moet men zich, van de hooggeplaatste af tot de geringste toe, met diep schuldbesef en waarachtige schuldbelijdenis als één man voor God verootmoedigen.

Hoe gaat het in de regel toe? Een "algemene" Bede- en Boetedag wordt bepaald. Een bepaald aantal mensen gaat, zoals gewoonlik, naar de kerk. De rest blijft thuis. En dan geldt dat uurtje, doorgebracht in de kerk, als een verootmoediging voor God. Kan de Almachtige daarin behagen scheppen? Is dat een bewijs van schuldgevoel? Is dat een zich bekeren van zijn boze weg? Wie zich persoonlik voor God verootmoedigt, moet zijn zonden afleggen. Zo ook het volk, dat zich voor God wil verootmoedigen—dat volk moet eveneens de volkszonden belijden en... afleggen. God wil geen halve maatregelen, wil geen uiterlike verootmoediging, zonder de innerlike verbreking des harten.

Wanneer ik ons volksleven gadesla met al zijn moeite en euvelen, dan zie ik overvloedige redenen tot verootmoediging, maar dan ben ik tegelijk ook er overtuigd van, dat het op het ogenblik niet het psychologiese tijdstip is om ons volk tot verootmoediging op te roepen. De roepstem moge sympathieke weerklank vinden, maar zal geen volksverootmoediging ten gevolge hebben.

Wat dan? Stil blijven zitten?

Neen! Dat in geen geval. Laat er wat persoonlike verootmoediging voor God zijn. Met andere woorden, laat diegenen, die onder de indruk verkeren van de ernst en nood der tijden, zichzelf voor

God verootmoedigen in de ruimste zin des woords. "Ga henen, Mijn volk, ga in uw binnenste kamers, en sluit uw deuren na u toe (om daar in stil gebed tot God te zijn, zie Matth. 6 : 6); verberg u als een klein ogenblik, totdat de gramschap overga"—Jes. 26 : 20. Wij willen, dat het volk zich als geheel voor God verootmoedigen zal; hebben wij ons persoonlik al voor God verootmoedigd? De persoonlike verootmoediging is de uitnemendste voorbereiding tot de volksverootmoediging.

En laat ons toch niet licht handelen over het woord "verootmoediging". Het is een groot, een machtig woord, een woord van vreselike diepten. God make ons klein en brenge ons in de diepten van waarachtige verootmoediging. Wij kunnen, wat de uiterlike vormen betreft, de Ninivieten niet gaan nadoen, wanneer wij ons persoonlik of als volk voor God verootmoedigen, maar de waarachtige ernst der Ninivieten kan en behoort onze verootmoediging te kenmerken. Wij hebben met een gróót en heilige God te doen. En in onze godsdienst komt het aan op de vrucht, niet op de bladeren—op innerlike waarachtigheid, niet op uiterlike vormen; op inhoud, niet op schijn.

Laat mij duidelikheidshalve opsommen mogen, wat ik hierboven geschreven heb: 1. De toestand, zowel op geestelik als op tijdelik gebied baart zorg; 2. onze ongerechtigheden zijn oorzaak van Gods strafgerichten; 3. de nood der tijden eist, dat het volk zich voor God verootmoedige; 4. het volk als geheel is op het ogenblik niet rijp voor een algemene volksverootmoediging; 5. intussen is het de plicht van elke gelovige, die de ernst der tijden gevoelt, om zich voor Gods aangezicht in verootmoedigend gebed en voorbidding te stellen.

BRIEF VAN Ds. L. E. BRANDT.

Rensburgsrust, P.K. Eldoret,
24 November 1921.

Ik ben nu hier ruim 2 weken en heb bijna al de leden der gemeente bezocht en twee Zondagen dienst gehouden in de kerk op het dorp Eldoret.

De mensen hebben mij met alle liefde ontvangen en er was heel veel in orde te maken, omdat in 9 jaren geen predikant van onze kerk hier had kunnen komen en daardoor veel verwaarloosd was en ook kinderen in die tijd gedoopt en aangenomen waren door andere predikanten, die hier op bezoek of doortrekkend waren en nu moest ik weer allerlei papieren opvragen en in deze gemeente terug brengen. Toen Ds. Kuhn hier was, heeft hij twee ouderlingen en twee diakenen laten kiezen, maar daarvan heb ik slechts een ouderling en een diaken overig gevonden, de anderen waren gestorven. Voornamelik door de predikanten van de Verenigde kerk is gedurig moeite gedaan om de mensen van onze kerk moedeloos te maken in de hoop, dat zij ook maar bij die kerk zouden aansluiten en dat de Hervormde gemeente zou te gronde gaan en nu is er maar een klein getal over, maar die zijn dan ook standvastig en getrouw. Velen zijn weer terug gekomen, nu dat ik hun de verzekering heb kunnen geven, dat de kerk in Zuid Afrika alles zal doen om hen geregeld te bedienen en dat het niet weer zo lang zal duren zonder dat er een leraar uitkomt.

Gisteren heb ik een lange konferentie gehad met Ds. van Zijl van de Verenigde Kerk en Ds. van der Walt van de Gereformeerde kerk, die ook hier is, over de samenwerking tussen de drie kerken en daar kwam weer uit, dat de Verenigde kerk maar net ons wil opslikken. Ik heb het heel duidelik gemaakt aan Ds. van Zijl, dat daar geen sprake van kan zijn, en dat alleen, wanneer hij die gedachte geheel uit zijn hoofd zet, en daar niet meer over praat, hij verwachten kan, dat de Hervormde mensen zullen samewerken op het gebied van onderwijs en andere nationale belangen.

Op Zondag 13 dezer ben ik s' morgens met Ouderling van Rensburg, een man van 73 jaar, te paard naar het dorp gereden, ongeveer 5 eng. Mijl, om te gaan kerk houden; de rest van de familie is met een ossewagen gekomen. Wij hadden 's morgens en 's middags dienst en reden daarna weer naar de plaats terug.

Maandagmorgen was hier een hele drukte, want een man van Rensburg was gekomen met zijn maaimachine om het koren af te maaien en toen was iedereen weer in de weer. Terwijl hij met zijn machine om het land heen reed en de mooi afgesneden en samen gebonden bundels uit de maaier kwamen, reed de boer met twee ossewagens er achter aan om de bundels op te rapen en naar een andere plek te brengen, waar het koren in een miet gepakt werd, totdat de dorsmachine zou komen om het te dorsen. Er waren tussen 20 en 30 kaffers aan het werk om te helpen en alles gaat op een flinke manier met Amerikaanse machines, zoals men nauweliks zou verwachten in de binnenlanden van Afrika in een deel van het land, dat nog maar zo kort door blanken bewoond is, want het is nog geen 20 jaar, dat de eerste blanken hier ingetrokken zijn. Het land is buitengewoon vruchtbaar en zeer geschikt voor koren. Als de trein doorgetrokken wordt, zoals het plan is, door dit Uasin Gishu Plateau heen, zullen de boeren hun koren en andere

produkten en ook vruchten goed naar de markt kunnen vervoeren en ook zelfs naar de kust kunnen zenden voor uitvoer naar Europa. Op enkele plaatsen groeien ook de vruchten, die in het Zuiden groeien, zoals perziken, abrikozen, pruimen, appels en peren, maar doordat hier geen bepaalde winter is, wanneer de bomen hun bladeren laten vallen, degenereren die bomen na een paar jaar en bloeien wel, maar dragen geen vruchten. Andere bomen evenwel, zoals alle citrusvruchten en de tropiese, zoals papaw, guava, ananas, mango, banana, die hun bladeren nooit laten vallen, voldoen hier uitstekend. Het is nu hier winter of de droge tijd en nu waait er elke dag een vrij sterke oostenwind en is het erg stoffig, maar in de regentijd is het vreselik nat en zijn de wegen bijna onbegaanbaar wegens de gladheid en vooral als zij door de zware transportwagens stukgereden zijn. Nu rijden vele mensen met motorkarren en fietsen, maar later in de regentijd is dat onmogelik, en moet alles gaan met rijgoed, dat door dieren getrokken wordt.

Hier in de omtrek woont een kafferstam genaamd de Masai, die van veeteelt leven; zij doen niets aan landbouw en leven alleen van de melk van hun koeien en van bloed, dat zij van de ossen aftappen door een aar in de nek af te snijden. Het dier gaat hier niet van dood en zij hebben soms heel grote kudden vee. Ik liep verleden week rond, toen ik bij een kraaltje kwam van zulk een Masai en daarin ging. Ik vond daar twee hutten met lage daken. De muren en daken waren gemaakt van gras en takken en bestreken met beestmest. Tussen de twee hutten was een gang, die 's nachts werd toegemaakt met enige grote takken. Binnen in was een klein pleintje, waar enige jonge bokjes lagen en in de hutten vond ik enige kalveren, die bij de mensen in dezelfde ruimte slapen; er stonden overal palen om het dak op te houden en in een hoek brandde vuur, waarbij een zwarte meid zat, die een grote kalbas bewerkte.

Zij roerde er eerst in met een stomp brandend hout en krabde daarna met een ander hout, dat van onderen breed was in de kalbas rond en de kaffer, die mij in zijn taal, waarvan ik natuulrik niets verstond, heel veel te vertellen had, beduidde mij, dat zij in die kalbas hun melk lieten zuur worden, voordat die gedronken werd: Er was in een andere hoek een stel palen ongeveer 4 voet hoog, met enige beestvellen erover gespannen en dat diende als bed voor de kinderen. In deze hutten waren een oude en een jonge man en drie meiden, die er allen nog jong uitzagen, 16—20 jaar. Ik kon natuurlik niets vragen, anders dan door tekens en kon dus niet uitvinden, waar de kleine kinderen en de oudere vrouwen waren.

Er zijn door de landen eigenaardige paden, die er uitzien alsof het heel oude gemaakte wegen zijn voor grote transporten of karavanen; men vertelde mij, dat die op sommige plaatsen als het ware zoals een spoorbaan zijn aangelegd met uitgravingen en ophogingen, en ik begon ook allerlei theorieën te maken over de oude geschiedenis van Koning Salomo en de Feniciërs, ook in verband met het feit, dat hier zovele namen met "e" beginnen en daarbij wacht ik aan het Arabiese woord voor "de" of "het", maar de Magistraat hier vertelde mij, dat "el" het Masai-woord voor berg is, zodat hier niet te denken is aan Arabiese invloeden. Ook schijnt het, dat wat sommige mensen aangezien hebben voor oude karavaanwegen, eigenlik olifantpaden zijn, die in de loop der eeuwen de zware poten van de olifanten, die gewoonlik als zij in troepen trekken, met vier naast elkaar lopen, en vooral in de regentijd als de grond zacht is, zo gelijk en zo hard getrapt zijn als een straat. Waar het hier of daar schijnt, alsof er een dijk gemaakt is, moet het dan een natuurlike rand van rotsen zijn, die onder de grond opsteken. Het schijnt, dat olifanten altijd dezelfde weg gaan en nooit recht tegen een berg opgaan, maar schuins langs de helling en nooit meer dan een zekere hoek van steilte.

Overigens is van de oude geschiedenis van dit land niets bekend. Ook de tegenwoordig hier wonende kaffers zijn niet lang hier en weten niets te vertellen van vroegere bewoners en hebben ook geen verhalen of sagen van vroegere gebeurtenissen. Alleen is bekend, dat hier een stam van Serikwa-kaffers gewoond heeft, maar die zijn uitgeroeid door 5 andere stammen tegelijk en van hen is alleen bekend, dat zij vee bewaard hebben in gaten in de grond, die met muren van ruwe steen omringd en versterkt waren. Zulke gaten heb ik zelf nog hier dicht bij gevonden, maar de Masai en andere kaffers weten zelfs van de Serikwa niets af.

De grond is hier vulkanies en niet heel veel eeuwen geleden is alles hier omgewoeld en een nieuwe bovenlaag aarde gekomen, zodat er geen heel oude overblijfselen meer te vinden zijn. De rotsen die uit de grond opkomen zijn alle van lava.

Op het dorp Eldoret heb ik kennis gemaakt met de voornaamste mensen, zoals de twee Magistraten, de Direkteuren van de Standard en de Nationale Banken, het Hoofd van de school en zijn onderwijzers, enz., enz.

De assistent-Magistraat vertelde mij, dat hij hier in de buurt tekenen had gevonden van het bewerken van ijzer, o.a. overblijfsels van blaasbal-

gen, n.l. van klei gebakken punten, die gebruikt werden om het vuur aan te blazen, en waarvan de van vellen gemaakte zakken al vergaan waren.

Ik heb zelf ook stukken gesmolten ijzer gevonden.

Verleden Zaterdag morgen waren verscheidene gemeenteleden hierheen gekomen, omdat de gemeente op deze plaats is gesticht en ook de naam heeft van Rensburgsrust. Voordat er een kerk was op het dorp, werd het Nachtmaal en al de diensten ook hier gehouden. Ik heb toen een korte dienst gehouden hier in huis en daarna zijn wij met vier ossenwagens en anderen te paard of op muilen en met karren naar het dorp gereden en is daar rondom de kerk een lager opgetrokken van de wagens en tenten, waarin wij een paar dagen gewoond hebben. Zaterdagavond heb ik een dienst gehouden en Zondagmorgen was de kerk stampvol voor de hoeksteenlegging.

Er waren meer dan 100 mensen in de heel kleine kerk, ook velen van de andere Hollandse kerken en na een dienst in de kerk gingen wij allen naar buiten en legde ik de hoeksteen op de plaats, die daarvoor open gelaten was. Op de steen staat "Nederduitsche Hervormde Kerk, 20 November 1921" en binnen in is een dokument vermeldende wat de steen betekent en door wie hij gelegd is en enige munten van dit land.

's Middags was de eigenlike inwijding van de kerk en 's avonds weer een dienst. Ik had een tent voor mijzelf alleen naast de kerk om in te slapen en te zitten, als ik alleen wilde zijn.

Morgen gaan wij weer naar Eldoret voor Nachtmaal en dan zullen wij weer zo bij de kerk wonen van Vrijdagmiddag tot Maandagmorgen.

En dan moet ik al spoedig weer op reis naar het Duitse gebied om daar drie of vier Zondagen te gaan dienst houden.

De predikant van de Verenigde kerk en Kerkeraadsleden van de Gereformeerde kerk waren ook Zondag bij onze diensten tegenwoordig Ds. v. d. Walt van de Geref. kerk kon niet komen, omdat hij zelf maar voor korte tijd hier is en ergens anders dienst besteld had.

Ik heb nu dageliks catechisatie met een viertal kinderen, waarvan er twee aangenomen willen worden.

Ik heb nogal veel paard gereden met de Ouderling, die twee kleine sterke paarden heeft, die door Somalies uit hun land of uit Abyssinië door de woestijn hierheen gebracht worden om verhandeld te worden.

Ik wacht nu nog antwoord van de Traffic Manager te Nairobi over de loop van de treinen van Londiani naar Nairobi en door naar Voi en vandaar naar Moshi, het laatste station in het Duitse gebied en dan is mijn plan om vroeg in de volgende week van hier te gaan, waarschijnlik weer per ossenwagen naar Londiani en een paar dagen in Nairobi over te blijven voor zaken voor de mensen hier en in verband met mijn paspoort.

Ik had gehoopt nog naar Kisumu en het Victoria meer te kunnen gaan, maar ik vrees, dat daar geen tijd voor zijn zal, omdat er maar eenmaal in de week een trein is van Voi naar Moshi, zoals men mij zegt.

Van hieruit zal dit dus mijn laatste brief zijn, maar van uit het Duitse gebied zal ik weer schrijven en u alles vertellen.

Ik blijf gelukkig heel gezond en heb het goed, hoewel ik erg verlang naar u allen.

EEN ROEP OM HULP!

De staking op de Rand is voorbij.

De ongeregeldheden en gewelddaden zijn onderdrukt. Maar, de gevolgen der staking en van de ongeregeldheden beginnen te komen en laten zich voelen.

Voor de weduwen, weezen en noodlijdenden, voor hen die zonder werk zijn en dus gebrek lijden, wordt gekollekteerd over geheel de Transvaal, een fonds bijeengebracht het Administrateursfonds genoemd. Dat is prijzenswaardig. Ook aan onze kerkeraden is een brief gezonden door de Voorzitter en Scriba van de Algemene Kerkvergadering deze kollekte aanbevelend.

......Maar er is meer te doen! Doordat de staking maanden heeft geduurd, en er dus niets is verdiend, zijn de kerkelike gemeenten aan de Rand ook in grote moeielikheden gekomen. Onze kerk en de zuster-kerk, n.l. de Gereformeerde, vindt hare leden grotendeels, ja bijna uitsluitend onder de werkende klasse der bevolking, die nu niets kan bijdragen. Er is dus geen geld voor salarissen van predikanten en andere beambten: geen geld voor betaling van de nodige onkosten. Wat is daarvan het gevolg? Dat de leraars gebrek lijden en elders heengaan. Zij moeten toch leven met hunne families. Dat de gementen te gronde gaan en alle geestelike arbeid onder de werkende klasse van onze kerk en de Gereformeerde zuster-kerk ophoudt.

Die toekomst is donker!

De gevaren voor land en volk ontzettend groot!

Wat staat ons te doen?

Ik doe een beroep op al onze kerkeraden en

gemeenten. Ik vraag, ik smeek, ik bid hen: help die broeders, die gemeenten: help ze spoedig.

In de naam van de Heer kom te hulp! Broeders en Zusters!

In deze maand zijn vele Nachtmalen, nog komen de kerkeraden bijeen. Wij willen kollekteeren voor de noodlijdenden op de Rand en gaan dat doen. Maar laten wij ook voor de kerkelike gemeenten zorgen! Dat alle kerkeraden een zeker bedrag storten voor die gemeente. Mogen wij b.v. vragen £1 of £2 per 100 lidmaten. 't Is toch niet veel. Ook kunnen we elke Kerkeraadslid vragen 10s. bijelkaar te brengen.

Geholpen moeten worden.

Wie vat het voortouw?

Broeders en Zusters, help: de nood is groot! Hulp is nodig dadelik zonder verzuim!

Laat ons handelen als leden van het lichaam van Christus en elkander geven, niet alleen van onze overvloed, maar vooral met zelfverloochening.

Laat ons zien op Jezus, die zich zelf gaf.

Laat ons zien naar de Hemelse Vader, die ook altijd geeft.

Broeder en Zuster, Help!!

Ds. JAC. VAN BELKUM.

Heidelberg, 10 April 1922.

Alle bijdragen te zenden aan Ds. van Belkum of aan de heer Roorda, Bus 444, Johannesburg.

PERSOONLIKE ZAKEN.

Ds. J. J. Prinsloo is de 22 April te Rustenburg bevestigd en heeft die avond daar zijn intreepreek gehouden naar aanleiding van 1 Corinthen 3:11.

Ds. G. E. Alers is beroepen te Standerton en te Dullstroom. Deze laatste beroeping is voor de tweede maal op Z.Eerw. uitgebracht.

De Proponent P. S. Grobler is beroepen te Krugersdorp en te Pietersburg. Het eerste beroep is door hem aangenomen; voor het tweede heeft hij bedankt.

De Proponent H. P. Wolmarans is beroepen te Zeerust, welke beroep hij heeft aangenomen.

Wij wensen Ds. D. F. Erasmus ons diep gevoeld medelijden te betuigen met het overlijden van zijn broeder, waarvan Z.Eerw. op 26 Maart bericht ontving.

KERKDIENSTEN Ds. A. J. BARGER.

Zondag, 21 Mei, Middelburg (Doop-Zondag). Dienstdoende ouderling, Br. J. H. Erasmus.

Zondag, 28 Mei, in de afdeling van Ouderling C. J. Viljoen.

Zondag, 4 Junie, Middelburg.

Zondag, 11 Junie, in de afdeling van Ouderling H. W. Ras.

Zondag, 18 Junie, Middelburg (Doop-Zondag). Dienstdoende ouderling, Br. C. J. Viljoen.

Zondag, 25 Junie, in de afdeling van Ouderling J. H. Vorster.

Zondag, 2 Julie, Witbank.

Zondag, 9 Julie, Middelburg.

15 en 16 Julie, Middelburg (Nachtmaal).

KERKDIENSTEN Ds. JAC. VAN BELKUM.

21 Mei, te Heidelberg, v.m. 10.30, 's avonds 7 uur. Dienstdoende Ouderling, Br. D. J. Strijdom. Diaken O. A. Strijdom.

28 Mei, te Heidelberg, v.m. 10.30, 's avonds 7 uur. Dienstdoende Ouderling, Br. N. G. J. Jacobs. Diaken F. Viljoen.

4 Junie, te Heidelberg, v.m. 10.30, 's avonds 7 uur. Dienstdoende Ouderling, Br. T. B. Bierman. Diaken C. J. Marais.

11 Junie, te Heidelberg, v.m. 10.30, 's avonds 7 uur. Dienstdoende Ouderling, J. S. Smit. Diaken J. H. van der Westhuijzen.

DIENSTEN TE TRICHARDTSFONTEIN.

14 Mei, Ouderling J. Nagel, Diaken H. Cronje.

28 Mei, Ouderling D. P. J. v. Schalkwijk, Diaken N. Smit.

11 Junie, Ouderling J. Nagel, Diaken H. Cronje.

25 Junie, Ouderling C. H. Booysen, Diaken C. Pretorius.

9 Julie, Ouderling J. Nagel, Diaken N. Cronje.

30 Julie, Ouderling W. A. v. Schalkwijk, Diaken P. Venter.

13 Augustus, Ouderling J. Nagel, Diaken M. Cronje.

27 Augustus, Ouderling M. C. J. v. Schalkwijk, Diaken D. Steijn.

10 September, Ouderling J. Nagel, Diaken M. Cronje.

24 September, Ouderling D. P. J. v. Schalkwijk, Diaken N. Smit.

8 Oktober Ouderling J. Nagel, Diaken N. Cronje.

VERSLAG VAN DE ADMINSTRATEUR OVER APRIL 1922.

Alg. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Memel	£6	13	6			
Gem. Middelburg ...	25	0	0			
Gem. Vereeniging ...	37	15	4	£69	8	10
Wed. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Memel...	4	15	11			
Gem. Klerksdorp ...	4	1	0			
Gem. Makwassie... ...	4	19	10			
Gem. Marico	3	17	0			
Gem. Middelburg ...	20	13	7			
Gem. Volksrust	2	5	8			
Gem. Pretoria	44	16	11			
Gem. Venterskroon ...	3	3	0			
Gem. Vereeniging ...	11	10	8	100	3	7
Interest:						
S. Hugo	4	7	6	4	7	6
Theol. Kwschl. Bijdragen:						
Gem. Memel	16	15	8			
Gem. Klerksdorp ...	3	0	0			
Gem. Middelburg ...	40	1	0			
Gem. Krugersdorp ...	50	14	4			
Gem. Vereeniging ...	63	10	4	174	1	4
Terugbetaling:						
M. M. J. Basson ...	20	0	0	20	0	0
Beh. Stud. Fonds. Bijdragen:						
Gem. Memel	2	10	0			
Gem. Marico	1	13	2	4	3	2
Terugbetaling:						
D. J. Seymore	3	0	0	3	0	0
Stud. Fonds:						
Gem. Krugersdorp				16	17	7
B. en D.O. Afrika:						
Gem. Krugersdorp				0	4	6
Huishuur Ds. G.:						
Gem. Memel				0	18	0
Hervormer. Intekening				47	12	0
Almanak				28	15	0
Z. School Roosters				22	1	0
Preekbundel ...				0	15	0
Wetten				0	15	0
Vormen				0	3	0
				£493	5	6

H. J. L. Th. ROORDA.

DIENSTREGELING KRUGERSDORP.

21 Mei, Ouderling J. C. Marneweck.
28 Mei, Ds. Brandt.
4 Junie, Ouderling H. J. v. Staden.
11 Juine, Ds. Brandt.
18 Junie, Ouderling J. J. Human.
25 Junie, Ouderling J. C. Marneweck.
2 Julie, Ouderling B. J. Vorster.
9 Julie, Nachtmaal.

D. MöLLER,
Scriba.

Door de aanneming van het beroep naar Krugersdorp door Proponent Grobler, zal deze dienstregeling zeker wel wijziging ondergaan.

MEDEDELINGEN van de ADMINISTRATEUR.

De Hervormer.—Er is in de laatste tijd geen nummer van ons Kerkblad uitgekomen, waarin ik niet heb moeten klagen over gebrek aan belangstelling van de lidmaten onzer Kerk. Dat gebrek aan belangstelling toont zich op twee wijzen. Ten eerste hebben wij veel te weinig intekenaars; op dertig lidmaten is daar maar **een** intekenaar. En die nog intekenaars zijn, betalen het intekengeld niet of alleen nadat zij vele malen om betaling gevraagd zijn. Er zijn maar heel weinig intekenaars, die uit zich zelf of op eerste aanvraag betalen. Meer dan eenmaal is gezegd dat het Kerkblad gestaakt moet worden als het niet beter gaat met de betalingen. Wij kunnen nog een tijd lang volhouden door de advertenties. Maar als wij niet meer, veel meer intekenaars krijgen, dan verliezen wij ook die advertenties, en dan zal het blad zeker gestopt moeten worden. Dat mag niet, want ons Kerkblad is van te veel belang voor de Kerk en voor de leden der Kerk. Daarom heeft de Commissie van Administratie in samenwerking met de Commissie van Redaktie besloten een ander middel aan te grijpen om meer intekenaars en beter betaling te verkrijgen. Dat zou moeten gevonden worden door aanstelling van agenten; hun werk is in twee richtingen: zij moeten intekenaars aanbrengen en zij moeten de intekengelden ontvangen en overmaken. Namens de Redaktie en Administratie werd een brief gestuurd aan de gemeenten met verzoek, dat door de Kerkeraad in elke wijk der gemeente een agent zal benoemd worden. Enige gemeenten hebben reeds hieraan voldaan, maar de meeste gemeenten laten niet van zich horen. Of daar nu geen agenten werden aangesteld, of dat de Scriba verzuimde van die

benoeming kennis te geven, weten wij niet; daarentegen hebben wij van enkele agenten reeds opgave gekregen van een aantal nieuwe intekenaars, en dat geeft hoop op meer.

De agenten zullen zo spoedig mogelik instrukties ontvangen hoe zij te handelen hebben. In het algemeen volgt hier een korte opgave. Van de agenten wordt verwacht dat zij in hun wijk rondgaan en de lidmaten aanspreken en verzoeken intekenaars te worden. Als zij dus nieuwe intekenaars krijgen, moeten zij ook direkt het intekengeld voor een jaar laten betalen; dat is 7/6, en daarvan kunnen zij 2/6 voor zich houden als beloning. Hoe meer intekenaars een agent aanbrengt, hoe meer halve kronen hij ontvangt voor zichzelf. Dan moet hij van de oude intekenaars en in volgende jaren ook van hen, die nu nieuwe intekenaars zijn, ook het geld ontvangen en opsturen. Daarvan mag hij 1/- afhouden, en dat komt elk jaar terug zolang als iemand intekenaar blijft.

Nu is er ook een regeling getroffen met de drukker voor het verkrijgen van advertenties. De lidmaten van onze Kerk moeten bedenken dat zij tot een grote familie behoren, daar zij allen lid zijn van **een** Kerk. Zo moeten zij met elkaar leven en aan elkaar mededeling doen van al wat hun verdriet of vreugde geeft, zoals de dood van een ouder of kind of wel de geboorte of het huwelik. Als men daarvan een advertentie plaatst in "De Hervormer," dan lezen familie en vrinden het en zij nemen deel in uw verdriet of in uw geluk.

Als onze agenten nu zulke advertenties kunnen verkrijgen, dan kunnen zij die insturen aan de drukker, die hun zal laten weten, wat de advertentie kosten moet; de agenten ontvangen dan de betaling en krijgen een gedeelte er van voor hun moeite.

Als alle agenten meewerken en hun best doen om intekenaars en advertenties te verkrijgen, dan zal ons blad vooruit gaan, en dan zal het eerst goed zijn roeping volgen van een Kerkblad te zijn van de Ned. Hervormde Kerk.

In verband hiermede zullen alle nummers, die tot nu aan agenten gezonden werden zonder betaling, gestopt worden. Van de agenten wordt verwacht, dat zij zoveel belangstelling tonen dat zij in de eerste plaats zelf intekenaar worden, en dat zal hun geen schade brengen. Ook moet niet vergeten worden dat een agent maar **drie** intekenaars behoeft aan te brengen om zijn blad vrij te hebben.

Nu is er nog niets dat alle intekenaars aangaat. Telkens als de rekeningen uitgestuurd worden, komen er klachten over slechte of ongeregelde ontvangst, maar zo lang de rekening uitblijft, horen wij niets. Als er reden is tot klagen, laat men dan toch niet wachten voor maanden, maar dadelik bericht sturen aan de administrateur, die er voor is om alle klachten te onderzoeken en te zorgen dat ieder het blad ontvangt. Maar vooral moet men kennis geven van adres-verandering en dat wordt dikwels verzuimd.

Vormen.—Wij hebben nu vijf soorten van bewijzen of certifikaten, namelik deze:

Certifikaat van Doop.
Certifikaat van Aanneming.
Certifikaat van Bewijs van Lidmaatschap.
Certifikaat van Huweliks-geboden.
Certifikaat van Huweliks-voltrekking.

Wij leveren ze tegen de prijs van 6/- per 100, of 3/- per 50, of 1/6 per 25 stuks postvrij.

Preekbundel.—Hoe komt het toch dat deze preekbundel zo weinig verlangd wordt. Men heeft er van alle kanten om geroepen, en nu de bundel er is, vraagt niemand er naar. Heeft werkelik niemand een preekbundel nodig? De prijs is 7/6 per stuk, te orderen van de Administrateur, Bus 444, Johannesburg.

Wetten en Notulen.—Deze worden franko per post toegezonden tegen betaling van 2/- per stuk.

Lesboekje over de Bijbelse Geschiedenis voor Eerstbeginnenden door Dr. A. van der Flier. 1ste stukje: Het Oude Testament; 2de stukje: Het Nieuwe Testament. Deze lesboekjes zijn nu bij de Administrateur (Bus 444, Johannesburg), verkrijgbaar tegen 9 pennies per stuk of 8 shillings voor 12 stuks.

FONDS VOOR DE RANDGEMEENTEN.

Eerste lijst van ontvangen bijdragen:

Ds. P. J. J. Venter	£1	0	0
Gem. Chrissiesmeer	4	0	0
Gem. Lichtenburg	5	13	7
Gem. Standerton	5	15	0
Nico Roux	1	1	0
Gem. Trichardtsfontein	6	0	0
Totaal tot 6 Mei 1922	£23	9	7

H. J. L. Th. ROORDA.

Door Ds. Jac. van Belkum is ontvangen voor Oom Sarel's Fonds:

Van Marthje Viljoen en haar Broertje	£0	2	3

Voor de melaatsen te Westfort:

Van de Kassier van de gemeente Zwartruggens	£7	3	3

De gevers hartelik dank.

'N KRISTELIKE NASIONALE UNIVERSITEIT.

Die volgende beskrywingspunt is deur die Ring van Johannesburg van die Nederd. Herv. of Geref. Kerk ingelewer om op die a.s. Sinode in Pretoria bespreek te word: "Die Ring in Johannesburg vra die H.E. Sinode om 'n Kristelike Nasionale Universiteite op te rig."

Met blydskap en dankbaarheid het die Hoofbestuur van die reeds bestaande Vereniging vir Kristelike Hoger Onderwys kennis geneem van die beskrywingspunt. Belangstelling begin getoon te word vir 'n saak van die allergrootste belang vir ons volk, en die Hoofbestuur van die Vereniging kan gladnie instem met die gedagte uitgespreek deur Pastor in die "Volkstem" van 1 April, 1922, wat wel die belangrikheid van die beskrywingspunt erken, maar daaraan toevoeg "d o c h o n d e r o m s t a n d i g h e d e o n p r a k t i e s." So spreek ook die "Kerkbode." Die draagkrag van hierdie woorde is nie heeltemal duidelik nie; maar watter verklaring ook daaraan gegee mag word die woorde is ongelukkig gekies, want geen enkele poging, hoe swak ook, om die Kristelike wetenskap te bevorder kan onder geen enkele omstandigheid "o n p r a k t i e s" genoem word, of die prediking van Kristus moet onder seker omstandighede o n p r a k t i e s wees.

In verband met hierdie saak moet daar verskillende vrae gestel en bespreek word.

Die e e r s t e v r a a g is: is daar behoefte aan so 'n Uniwersiteitskollege?

Die antwoord op hierdie vraag sal moet bevestigend wees, want die predikante weet dit en seker ook die meeste ouderlinge, dat Hoger Onderwys in ons land in die meeste gevalle nie na Kristus toe lei nie, maar weg van Kristus. Die leer van Darwin dat 'n mens van 'n aap afstam o.a., wat nog onlangs in die staat Kentucky bij wetgewing verbied is, vier hoogty aan ons Universiteite en Uniwersiteitskolleges; op die gebied van opvoedkunde is die leer dat die mens van nature verdorwe is glad "out of date"; geskiedenis is nie meer 'n voltooing van die Raad van God, maar 'n noodwendige produk van staatkundige, ekonomiese faktore, en so kan voortgegaan word.

Dit verheug die Vereniging van Krist. Hoger Onderwys dat hieroor op die hoogste vergadering van een der kerke sal gespreek word. Dit word tyd.

Die t w e d e v r a a g is: is dit onder die bestaande wet op die gebied van Hoger Onderwys mogelik om so 'n inrigting in die lewe te roep?

Belet word dit nie, maar daar is één stremmende bepaling wat die weg bemoeilik. Klousule 25 van die "Uniwersiteit van Zuid-Afrika Wet 1916 ens." vervat die sg. verbod van 'n godsdienstige toets.

Klousule 25 lui as volg: 'Niemand mag op enigerlei wijse aangaande zijn godsdienstige gezindheid getoets worden als voorwaarde om gegradueerde van de Universiteit of professor, lector, docent of student van de Universiteit te worden of blijven, of om daarin een ambt, emolument of voorrecht te bekleden of te genieten, zullende tevens aan niemand de voorkeur gegeven of aan voordeel onthouden worden op grond van zijn godsdienstige gezindheid." Klousule 15 is ongeveer dieselfde.

Oppervlakkig beskou, lyk dit of juis deur die genoemde bepalinge die vryheid op die gebied van Hoger Onderwys gehandhaaf word, terwyl in werkelikheid nie die ongelowige nie, maar die gelowige hierdeur in gedrang kom, soos gewoonlik die geval is met die s.g.n. neutraliteits-beginsels.

Hierdie stremmende bepalinge is na die oordeel van die Hoofbestuur onnodig en behoor nie voor te kom in onse wetgewing nie. Die Regering laai op hom hierdeur die skyn dat hy onverskillig is ten opsigte van die kristelike godsdiens, en in die praktyk word 'n Raad bepaald in sy keuse gebind. Die moeilikheid kan gemaklik opgelos word deur die Regering of Volksraad te versoek die twee bepalinge te skrap.

Die d e r d e v r a a g is: Word daar nie reeds in hierdie rigting gewerk nie? Hierop moet die antwoord bevestigend wees, as kennis geneem word van wat deur die genoemde Vereniging reeds gedaan is en gedoen word. Die Statute van die Vereniging is wyd en syd gepubliseer, oor die beginsels, wat die Vereniging voorstaan op die gebied van Hogere Onderwys is 'n vraeboekie gepubliseer, waarin die kardinale punte eenvoudig in die vorm van vraag en antwoord behandel word.

Namens die Hoofbestuur word hiermee weer die aandag bepaal op die werksaamhede van die Vereniging.

Die v i e r d e v r a a g is: Kan nie met die Vereniging saamgewerk word nie?

Wie hom op enig kerkelike standpunt stel sal antwoord n e e, maar wie sy kristelike beginsels gehandhaaf wil sien ook op die gebied van Hoger Onderwys sal die saamwerking aanbeveel, want die Vereniging bedoel die bevordering van die kristelike wetenskap. As daar een saak is, waar die verskillende kerke kan saamwerk dan is dit hierdie saak. Gemeenskaplike aksie is wenslik. Artiekel 8 van die Statute lui: "A l l e h o g e r o n d e r w y s s a l b e r u s g e h e e l e n u i t s l u i-

tend op Gods Woord, ooreenkomstig die beginsels neergelê in die Belydenis Skrifte van die drie Hollandse Kerke in Suid-Afrika.

Die vyfde vraag is: Maar steun die Vereniging nie maar net die Potchefstroomse Universiteiteskollege nie? Hierop is die antwoord ja, omdat hierdie Kollege 'n beslis kristelik standpunt inneem op die gebied van wetenskap; maar die Vereniging bedoel reformasie op die gebied van Hoger Onderwys in ons land en niks verminder dat sy werksaamhede ook later ooreenkomstig sy kragte kan uitgebrei word nie.

In verband met die belanrike beskrywingspunt kan dus seer prakties gehandel word.

Nogmaals wil de Hoofbestuur van die Vereniging sy blydskap en dankbaarheid uitspreek dat so 'n beskrywingspunt die aandag in beslag sal neem van die belangrike kerkelike vergadering van die grootste Hollandse Kerk in die Unie van Suid-afrika. Die voorbeeld moet gevolg word ook deur die ander Hollandse Kerke in ons land. Die besprekinge sal toestande openbaar, wat skreiend om reformasie roep, sal dien om die volk in Suid-Afrika, wat vir 80% nog kristelik is, wakker te skud en die banier van Jesus Kristus ook op die gebied van wetenskap omhoog te hef.

Die Hoofbestuur wil verder meedeel dat 'n skrywe van hom oor hierdie saak teen die end van die vorige jaar uitgestuur is aan verskillende Kerkelike Vergaderinge; op die skrywe is van die meeste tot dusver geen antwoord ontvang nie, van een 'n baie simpatieke antwoord met die belofte om die saak voor die e.k. Sinode te lê, waaraan blykbaar uitvoering gegee word, van 'n ander dat "dit vir kennisgewing aangeneem word."

Die laaste antwoord is 'n kerkelike vergadering onwaardig.—Die Hoofbestuur verwelkom van harte 'n ernstige bespreking van hierdie nie-onpraktiese, belangrike saak op die vergaderinge van onse kerke in Suidafrika.

Namens die Hoofbestuur van Ver. v. K.H.O.,
S. VERMOOTEN, Vice-Voor.
(Predikant v/d Ned. Herv. Kerk.)
F. POSTMA, Organisator.

Potchefstroom, 6 April 1922.

Ofschoon wij niet met alles in dit stuk vervat samengaan, nemen wij het op ook omdat alle andere kerkelike bladen dit geplaatst hebben. Het plaatsen kan aanleiding geven tot diskussie, welke goed en nodig is.

Ons grote bezwaar tegen het oprichten van zulk een Universiteit is dit: ons Volk is er niet rijp voor: wil zich voor zo 'n zaak geen opoffering getroosten. Op die rots is ook Christelik Nationaal onderwijs gestrand.

REDACTEUR.

VENTERSDORP.

Zondagnamiddag 30 April j.l. is hier overleden de oude vader Marthinus de Beer in de ouderdom van 88 jaar 11 maanden 9 dagen. De begrafenis, die geleid werd door Ds. Erasmus, vond de volgende dag plaats. Het Verenigde Kerkgebouw was bijna geheel gevuld met een schare van belangstellenden. De oude vader was alom geacht en bemind. Veel interessants kon hij mededelen uit lang vervlogen jaren. Jammer dat zijn kerkgeschiedkundige mededelingen niet opgetekend zijn om aldus voor het nageslacht bewaard te blijven. De oude vader werd lid des Kerkeraads nog tijdens de bediening van wijlen Ds. v. d. Hoff en bleef jarenlang in Kerkedienst. De gedachtenis des rechtvaardigen zal tot zegening zijn.

De Kommissie der Algemene Kerkvergadering heeft besloten in hare zitting van de 9 Maart 1922 de driejaarlikse algemene vergadering der Nederduits Hervormde Kerk van Zuid Afrika op te roepen tegen de 27ste Juli 1922 om 10 uur in de kerk te Pretoria. De Eerwaarde Kerkeraden worden vriendelik verzocht zich te houden aan de bepalingen vervat in Art. 8, 12 en 19 der Wetten. Wat de kleeding betreft aan Art. 5 nl. n.

Een vorm van geloofsbrief wordt hierbij gezonden en de Kerkeraden worden verzocht deze behoorlik ingevuld en getekend ter vergadering in te leveren.

De Rings Scriba en de Scriba's van Kerkeraden worden herinnerd dat beschrijvingspunten minstens een maand voor de vergadering bij de Scriba der vergadering moeten worden gezonden.

Ook moeten de Scriba's van Kerkeraden de geloofsbrieven niet aan de Scriba der Algemene Vergadering zenden. Zij moeten die geven aan de afgevaardigden, die ze zelven moeten ingeven.

Namens de Kommissie der Algemene Kerkvergadering,
JAC. VAN BELKUM,
Scriba.

OVER BOEKEN.

Die Wordings Geskiedenis van die Hollandse Kerke in Suid-Afrika, 1652-1804. Proefschift ter verkrijging van de graad van Doctor in de Godgeleerdheid door Herman Dirk van Broekhuizen.

Dit boek is, zoals op de titel staat, een proefschrift geschreven door Dr. H. D. van Broekhuizen, om te promoveeren tot Doctor in de Godgeleerdheid. Men verwacht dus een geleerd boek, bewijs van diepe en ernstige studie. Die verwachting wordt niet verwezenlijkt.

Het boek geeft een kroniekmatige aaneenrijging van allerlei gebeurtenissen verzameld uit de geschriften van andere schrijvers, waarvan een lijst wordt gegeven op bladz. 201-204 en uit de archieven van de Kerkeraad van Kaapstad, Stellenbosch, de classis Amsterdam en het Rijksarchief van 's Gravenhage.

Dit gebrek aan wetenschappelikheid maakt het boek voor velen in Zuid-Afrika meer bruikbaar. Over het geheel genoemen is het publiek van Zuid-Afrika nog niet gewoon wetenschappelike boeken te lezen, te bestudeeren. Ik denk dat om die reden Dr. van Broekhuizen's proefschrift meer lezers zal vinden, vooral onder dat deel van de inwoners van de Unie dat belang stelt in hun kerk. Onder hen hoop ik zal het boek vele lezers vinden.

Iets nieuws in dit boek is de Biografiese lijs van Zuid-Afrikaanse predikanten, alphabeties gerangschikt. Hoe Dr. van Broekhuizen de predikanten Abbema, Bacherus en alle anderen, die vóór J. van Arckel, een paar Zondagen in Kaapstad dienstdeden, Doop en Nachtmaal bedienen, Zuid-Afrikaanse predikanten, noemt versta ik niet. Zij waren slechts reizigers op weg naar Indie. M.i. is de opgave in de Almanak voor de Nederduits Gereformeerde Kerk van het jaar (1922 bladz. 191, en vroegere jaren) juister, die al de predikanten voor 1665, opgeeft als predikanten, die op hunne reis naar Oost-Indië, (sommige ook op de terugreis naar Holland) diensten in Kaapstad gedaan hebben. De eerste permanente leraar in Zuid-Afrika is J. van Arckel van 16 Augustus 1668.

Ik hoop dat velen dit boek kopen en lezen.

v.B.

EEN WOORD VAN GOETHE.

Hoe hooger de euwen in beschaving klimmen zoveel te meer zal de Bijbel, deels als fondament, deels als middel van opvoeding, wel niet door neuswijze, maar door waarlike wijze mensen ge bruikt kunnen worden.

KORT BEGRIP DER CHRISTELIKE RELIGIE VOOR HEN DIE ZICH WILLEN BEGEVEN TOT DES HEREN AVONDMAAL.

(Vervolg.)

57. Vraag: Welk is het uiterlike teken in het Avondmaal?

Antwoord: Het gebroken brood, dat wij eten en de vergoten wijn, dien wij drinken, tot gedachtenis van het lijden en sterven van Christus.

1 Cor. 11:26. Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen drinkbeker zult drinken, zo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt.

Verklaring: Op de Donderdagavond, die aan de Goede Vrijdag voorafging heeft de Heer Jezus voor het laatst het Joodse Paasmaal gevierd met zijn twaalf discipelen. De Joden herdenken op dit feest de verlossing uit Egypte.

Aan het einde nu van deze maaltijd, stelde de Heer Jezus het Heilig Avondmaal in. Hij nam van het ongezuurde brood, dat op de tafel stond en na gedankt te hebben, brak de Heer het en zeide tot zijne discipelen: "Neemt eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt, doet dat tot Mijne gedachtenis." Daarna nam de Heer Jezus de beker met wijn, die bij de Paasmaaltijd gebruikt was en zeide: "Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in mijn bloed. Doet dat, zo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijne gedachtenis." (1 Cor. 11:24 en 25.)

De naam Avondmaal of Nachtmaal komt van de tijd van de dag, waarop het door de Heer Jezus werd ingesteld.

Het Avondmaal is eigenlik een gedachtenis maal: "Doet dat tot Mijne gedachtenis."

Is het dan nodig dat wij door het Avondmaal telkens herinnerd worden aan het lijden en sterven van Jezus Christus? Kan dit niet door de prediking des Woords alleen geschieden?

De menselike natuur heeft door de zonde een zeer zwak geheugen voor Gods weldaden. Telkens moeten wij er weer bij bepaald worden. De leidslieden in Israël waren daarvan ook ten volle overtuigd. Door het oprichten van gedenkstenen hielden zij de herinnering aan Gods grote daden bij het nageslacht levendig. Zo deed Jozua na het doortrekken door de Jordaan, toen hij twaalf stenen liet opstapelen ter gedachtenis aan dit grote wonder. ((Jozua 4.)

Zo deed Samuel te Mizpa (1 Sam. 7:12) waar hij na de verlossing van de Filistijnen een steen oprichtte met de nam Eben-Haezer. Zo heeft de Heer Jezus ook het Heilig Nachtmaal ingesteld als

een blijvende gedenkzuil voor alle komende geslachten.

Door het geregeld vieren van het Avondmaal wordt het geloof levendig gehouden, dat wij in de tekenen van brood en wijn een pand hebben, dat de Heer Jezus voor ons Zijn lichaam gebroken en Zijn bloed vergoten heeft tot vergeving der zonden.

58. Vraag: Wat betekent en verzegelt dat?

Antwoord: Dat Christus onze ziel met Zijn gekruizigd lichaam en vergoten bloed spijst en laaft ten euwige leven.

1 Cor. 10:16. De drinkbeker der dankzegging, dien wij dankzeggende zegenen, is die niet een gemeenschap des bloeds van Christus? Het brood, dat wij breken, is dat niet een gemeenschap des lichaam van Christus?

Joh. 6:54. Die Mijn vleesch eet en Mijn bloed drinkt, die heeft het eeuwig leven, en Ik zal hem opwekken ten uitersten dage.

Verklaring: Het eigenlike karakter van dit Sacrament ligt daarin, dat het een "maaltijd" is. Dit wijst op de nauwe vereniging, die bij een maaltijd plaats heeft. Spijs en drank worden met het lichaam verenigd. Zoals het lichaam stoffelike spijs kan opnemen, kan de ziel geestelike spijs ontvangen. De geestelike of hemelse spijs, die wij door het verbroken lichaam en het vergoten bloed van Christus ontvangen wordt door het geloof in onze ziel opgenomen.

"Want door Zijn dood heeft Hij de oorzaak van onzen eeuwigen honger en kommer, n.l. de zonde, weggenomen en ons den levendmakende geest verworven, opdat wij door dien geest, (die in Christus als in het Hoofd en in ons als zijne lidmaten woont) met Hem waarachtige gemeenschap zouden hebben en alle zijne goederen, het eeuwige leven, de gerechtigheid en heerlijkheid deelachtig worden." (Avondmaal formulier.)

59. Vraag: Waar heeft ons Christus zulks toe gezegd?

Antwoord: In de instelling van het Heilig Avondmaal, welke door den apostel Paulus aldus wordt beschreven: 1 Cor. 11:23, 24, 25 en 26: "Want ik heb van den Heere ontvangen, hetgeen ik ook u overgegeven heb, dat de Heer Jezus in den nacht, in welken Hij verraden werd, het brood nam, en als Hij gedankt had, brak Hij het en zeide: Neemt, eet, dat is Mijn lichaam, dat voor u gebroken wordt, doet dat tot Mijne gedachtenis."

Desgelijks nam Hij ook de drinkbeker na het eten des Avondmaals en zeide: Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed. Doet dat, zoo dikwijls als gij dien zult drinken, tot Mijne gedachtenis.

Want zoo dikwijls als gij dit brood zult eten en dezen drinkbeker zult drinken, zoo verkondigt den dood des Heeren totdat Hij komt."

Verklaring: De waarde van het Avondmaal kunnen wij het beste leren kennen uit de woorden waarmee de Apostel Paulus de instelling van het Avondmaal weergeeft.

De Heer Jezus heeft het ingesteld "in den nacht, in welken Hij verraden werd." Dit is om zijne discipelen en ons er aan te herinneren hoe ernstig Christus het met die Avondmaal gemeend heeft, daar men kort voor de dood slechts de meest ernstigste zaken behandelt.

De Heer deed het in het aangezicht van de dood, opdat het als 't ware zijn testament en laatste wil zou zijn.

Als de Heer Jezus dan brood en beker rondgeeft, zegt de Heer bij de beker: "Deze drinkbeker is het Nieuwe Testament in Mijn bloed." Het Nieuwe Testament wil zeggen het nieuwe verbond. Dit nieuwe verbond is de verzoening met God door het geloof in het offer van Christus. Het Avondmaal wordt dit Nieuwe Verbond genoemd, omdat daarin onze verzoening met God en onze vereniging met Christus wordt afgebeeld.

Het bloed van Christus betekent de dood van Christus. "Het Nieuwe Verbond in Mijn bloed" wil dus zeggen: het Nieuwe Verbond dat ontstaan is door de dood van Christus.

Aan het einde van de instelling geeft de apostel de vermaning: "Zoo verkondigt den dood des Heeren, totdat Hij komt."

Gewoonlik zit de gemeente, afgezien van het gezang, zwijgend en luisterend in het Huis des Heeren. Hoe kan nu de gemeente de dood des Heeren verkondigen? Voorzeker kan de gemeente dit doen. Wanneer namelik de gemeente wordt uitgenoodigd om aan te gaan aan de tafel des Heeren en de gelovige lidmaten opstaan van hun zitplaatsen om zich tot de Verbondsdis te begeven ,gaat er een ontroerende sprake van de gemeente uit. De gemeente verkondigt de dood des Heeren. Zij belijdt door aan te gaan, dat er buiten Christus geen hoop en zaligheid voor haar bestaat. Daarom is het zo 'n schoone gewoonte in onze kerk, dat de lidmaten worden uitgenodigd van hun zitplaatsen te gaan naar de tafel des Heeren. Want dit zwijgend opstaan is reeds een verkondiging, een belijdenis des geloofs.

"Zoo verkondigt den dood des Heeren totdat Hij komt." Het Nachtmaal doet ons niet slechts gedenken aan de dood, maar ook uitzien naar de

Wederkomst van Christus. Tot de Heer wederkomt moet het Avondmaal door de gemeente gevierd worden, opdat de gelovigen zich voorbereiden tot die tijd, waarvan geschreven staat: "Zalig zijn zij, die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams." (Openb. 19:9.)

60. Vraag: Wordt het brood veranderd in het lichaam van Christus en de wijn in Zijn bloed?

Antwoord: Neen; niet meer dan het water in de doop wordt veranderd in het bloed van Christus.

Deut. 27:15. Vervloekt zij de man, die een gesneden of gegoten beeld, een gruwel des Heeren, een werk van 's werkmeesters handen, zal maken en zetten in het verborgene! en al het volk zal antwoorden en zeggen: Amen.

Verklaring: Hoe wij het water bij de doop hebben te verstaan, kunnen wij zien bij de behandeling van vraag 54. Vraag 60 wijst ons op een afwijking in de opvatting van het Avondmaal.

Langzamerhand was er in de Christelike Kerk een verkeerde leer gekomen in verband met de tekenen van brood en wijn. Het brood was niet meer gewoon brood, maar was veranderd in het lichaam vna Christus en de wijn was veranderd in Zijn bloed.

De Roomsch Katholieke Kerk heeft nu nog deze opvatting, zodat daar bij iedere Avondmaalviering het lichaam van Christus op nieuw verbroken en Zijn bloed vergoten wordt. Dit is in strijd met de H. Schrift waar wij lezen: Maar Christus, de Hoogepriester, gekomen zijnde, is door zijn eigen bloed éémaal ingegaan in het heiligdom, een eeuwige verlossing teweeggebracht hebbende (Hebr. 9:11 en 12). Zie ook Hebreeu 7:27.

De Roomsch Katholieke Kerk beroept zich op de woorden van de Heer Jezus, waar Hij zegt: Dit is Mijn lichaam, dit is Mijn bloed. Dat de Heiland beeldspraak gebruikte kunnen wij allen verstaan. Hoe menigmaal deed de Heer dit, als Hij zeide: Ik ben het licht der wereld, Ik ben de ware wijnstok, Ik ben de deur der schapen.

Het beste bewijs, dat de Heer het brood en de wijn als een afbeelding nam, is wel dat de Heer bij de instelling niet Zijn eigen vlees en bloed gegeven heeft.

Met de Kerkhervorming is deze leer van het Avondmaal dan ook volkomen verworpen. Toch was er ook onder de Hervormers verschil van inzicht over dit leerstuk.

Luther leerde, dat de gelovige Christen met, in en onder brood en wijn het lichaam en bloed van Christus ontvangt. De ongelovige ontvangt echter niets. Hier is dus een vermenging van de Roomsche met de Protestantse opvatting.

Zwingli stelde bij het Avondmaal niet op de voorgrond wat God aanbiedt, maar wat de gemeente daarbij belijdt. Voor hem is het Avondmaal zuiver een gedachtenismaal aan Jezus Christus.

Calvijn leerde, dat het Sacrament niet de Heilige Geest brengt, maar de H. Geest bedient zich van het Sacrament.

Brood en wijn blijven onveranderd, maar als wij deze in het geloof aannemen wordt onze ziel gespijzigd met het vlees en bloed van Christus. Wij komen dan in een geestelike gemeenschap met Christus.

De leer van Calvijn is ook de leer van onze kerk.

"Deze maaltijd is een geestelike tafel aan dewelke Christus zichzelven ons mededeelt met alle zijne goederen en doet ons aan haar genieten zowel zichzelven als de verdiensten van Zijn lijden en sterven; voedende, sterkende en vertroostende onze arme troostelooze ziele door het eten Zijns vleses, en haar verkwikkende en vermakende door de drank Zijns bloeds (Art. 35. Belijdenis des Geloofs.)

61. Vraag: Hoe moet gij u zelven beproeven, eer gij tot het Avondmaal des Heeren komt?

Antwoord: Eerst moet ik onderzoeken, of ik mij zelven van wege mijne zonden mishage, en mij daarom voor God verootmoedige.

Ten tweede of ik geloove en vertrouwe, dat mij al mijne zonden om Christus wil vergeven zijn.

Ten derde, of ik ook een ernstig voornemen heb om voortaan in alle goede werken te wandelen.

1 Cor. 11: 28 en 29: Maar de mensch beproeve zichzelven en ete alzoo van het brood en drinke van den drinkbeker. Want die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelven een oordeel, niet onderscheidende het lichaam des Heeren.

Ps. 51:19. De offeranden Gods zijn een gebroken geest; een gebroken en verslagen hart zult Gij, o God! niet verachten.

Matth. 5:16. Laat uw licht alzoo schijnen voor de menschen, dat zij uwe goede werken mogen zien en uwen Vader, die in de hemelen is, verheerlijken.

Verklaring: Het is een tedere vraag, die hier voor ons ligt.—"Heere, wie zal verkeeren in uw tent? Wie zal wonen op den berg uwer heiligheid?" (Ps. 15:1). Deze vraag leeft in de harten van duizende beschroomde Christenen, telkens als de gemeente wordt genodigd tot het Avondmaal. Wij lezen toch in de Schrift dat "die onwaardiglijk eet en drinkt, die eet en drinkt zichzelf een oordeel." Wel niet het euwige, onher-

roepelike Oordeel, maar toch wel een oordeel, een straf. En terecht. Wie onwaardiglik eet en drinkt, dat wil zeggen, op een onwaardige wijze, zodat men toont niet te onderscheiden de bijzondere betekenis van het Heilig Avondmaal, die begaat daarmee een grote zonde.

Toch is het een verplichting van iedere lidmaat om het Avondmaal te vieren. Hoe kan de Heer verheerlikt worden als de genoodigden zich verontschuldigen en wegblijven? De Heer vertoornt zich daarover—Want ik zeg ulieden, dat niemand van de mannen, die genood waren, mijn avondmaal smaken zal. (Luk. 14:24.)

Het vieren van het Avondmaal is ook een bewijs dat wij nog vaststaan in onze belijdenis, want wat betekent een geloof, dat niet verlangt naar de verzekering van de vergeving der zonden? Het wegblijven van de Avondmaalsdis is dus niet een zonde minder, maar een zonde meer.

Toch kan en mag niemand aangaan zonder ernstige zelfbeproeving.

Deze zelfbeproeving gaat over drie punten, welke ons herinneren aan de drie stukken uit vraag 1.

Het eerste punt is of ik mijzelf van wege mijn zonden mishaag en mij daarom voor God verootmoedig. Wij moeten onze zonden en onze verloren toestand voor God belijden—De offeranden Gods zijn een gebroken geest, een gebroken en verslagen hart zult gij, o God, niet verachten. (Ps. 51:19.)

Het tweede is of ik geloof en vertrouw dat mij alle mijne zonden om Christus wil vergeven zijn. Dit punt heeft dus betrekking op het geloof in Christus. Het is een roepen om uitredding, een uitsteken van de handen naar het kruis van Golgotha. Door dit geloof ontvangen de zwakken een staf in de hand, de hongerigen spijs, de dorstigen lafenis.

Het derde punt is of ik ook een ernstig voornemen heb om voortaan in alle goede werken te wandelen.

Het wandelen in alle goede werken bestaat allereest in het versterken van het geloof door de middelen te gebruiken, die God, daarvoor gegeven heeft, n.l. het getrouw lezen in Gods Woord, het horen naar de prediking van het Evangelie, het onderhouden van het gebed.

Voorts moet dit openbaar worden in onze omgang met onze naaste. Daartoe behoort in het bijzonder, dat wij "alle vijandschap, haat en nijd van harte afleggende een naarstig voornemen hebben ,om van nu voortaan in waarachtige liefde en eenigheid met onze naaste te leven." (Avondmaals formulier.)

Ten slotte: Een iegelijk, die den naam van Christus noemt (hoeveel te meer, die Avondmaal viert) sta af van ongerechtigheid. (2 Tim. 2:19.)

A.J.B.

(Wordt vervolgd.)

KERK EN MAATSKAPPIJ.

Onder die rubriek "Uit Ander Blaaie" verskijn daar in hierdie uitgawe 'n beriggie omtrent 'n brief van Dr. van der Merwe, Ned. Geref. Predikant op Theunissen, waarin hy die vorming aan die hand gee van 'n sterke christelike arbeidersvereniging. Aanleiding tot sii skrijwe vind hij in die beroeringe onlangs op die Rand. Sij brief raak 'n punt van baie groot belang, nl. hierdie: "hoe moet die Kerk optree teenoor die so diep ingrijpende sosiale vraagstukke, wat teenwoordig ons maatskappij telkens in beroering breng?" Die vraag kan nie maklik beantwoord word nie.

Op die jongste Sinode van die Gereformeerde Kerke in Nederland het hierdie kwessie tot bespreking gekom, naar aanleiding van die volgende vraag, wat aan die Sinode gestel werd: Mag die Kerk dit duld, dat haar lede sig aansluit bij organisasies van arbeiders, wat sig stel op die grondslag van klassestrijd? Die volgende konklusies werd deur die Sinode aangeneem:

1. Dat het niet tot de taak der Kerk behoort, een uitgewerkt systeem te geven, dat het maatschappelik leven zou moeten volgen, doch dat de Kerk hier slechts de zedelike beginselen heeft te prediken, die duidelik door het Woord Gods worden geleerd."

2. Dat er voor een lid ener Geref. Kerk geen plaats is in een organisatie die zich stelt op de grondslag van de klassestrijd.

3. Dat de Kerkeraden de roeping hebben om inzonderheid bij huisbezoek en katechisatie de leden der Kerk te vermanen, zich te voegen bij organisaties, die staan op de Chr. grondslag, tenzij dan dat er biezondere redenen zijn waardoor zulk een aansluiting onmogelik of niet wenselik zou zijn.

Ons kan met hierdie konklusies, waartoe daardie Sinode gekom het, in ons land wins doen. Daar bestaat in ons land behoefte aan 'n arbeidersvereniging, wat berus op ons Afrikaanse volkskarakter en rekening hou met die beginsele van ons godsdiens. So'n vereniging, of christelike vakorganisasie, sal ons Afrikaanse arbeiders meteen beskerm teen vreemde avonturiërs.

Wat die Kerk betref, dis nie die roeping van die Kerk om 'n beslissing te gee oor allerlei sosiale kwessie nie. Wel is dit die taak van die Kerk om

mee te werk, dat in die prediking, bij huisbesoek en in die kategatiese onderwijs die sedelike beginsele, wat Gods Woord vir die sosiale lewe neerlê, sal verkondig en bekend gemaak word, sodat die gemeentelede ook in dese hulle roeping des te beter sal verstaan.

Dat dit tot die taak van die Kerk behoor, sal wel niemand ontken nie. Die profete onder Israël het voortdurend in hulle prediking op die sosiale misstande onder die volk gewijs. Christus en die Apostele het ook so gemaak. En dis die roeping van die Kerk om die beginsele, wat Gods Woord daar stel vir die maatskaplike lewe, vir die volk te ontvou.

Daardie roeping van die Kerk word groteliks vergemaklik, wanneer daar samewerking is van die kant van 'n christelike vakorganisasie. Dis baie ongewens, dat lede van die Kerk hulle sal aansluit bij vakorganisasies, wat nie berus op Christelike beginsele nie, maar b.v. op sosialistiese of kommunistiese beginsele.

Die vorming van 'n christelike arbeidersvereniging is nie alleen baie gewens nie, maar ook prakties uitvoerbaar. Die invloed van ons christelike belijdenis moet sig ook doen gelde in die maatskaplike lewe met al sij moeilikhede en vraagstukke.

D.F.E.

UIT ANDER BLAAIE.

In die "Kerkbode" van 13 April j.l. verskijn daar 'n brief van Dr. van der Merwe van Theunissen, waar hij betoog, dat die tijd aangebreek het om op die Rand veral 'n sterk georganiseerde arbeidersvereniging te stig, wat suiwer op christelike beginsels sal rus. Elders in hierdie uitgawe kom ons daarop terug.

Volgens die "Herant" (die orgaan van die Gereformeerde Kerke in Nederland) brei die "Revival-beweging" sig in Engeland uit. Dit word gesê, dat die herlewing sig kenmerk deur die afwesigheid van alle opwinding. Dergelike berigte kom ook uit Edinburgh, die hoofstad van Skotland, en uit Belfast, die hoofstad van Ulster, die Noordelike, Protestantiese deel van Ierland. Sondagskole en Bijbelklasse vloei oor van begerige leerlinge.

In Rusland neem die kerkbesoek baie toe. Die Kerk is daar nou losgemaak van die Staat en staat nou nie meer onder die Staat nie. Die Kerk krij nou nie mer geldelike ondersteuning van die Staat nie, maar die losmaking van die Staat blijk vir die Kerk 'n groot seën te wees; die Kerk is nou vrij. Die nuwe patriarg van die Russiese Kerk is nou die metropolitaan Tichon van Moskou.

Die Room-Katolieke Kerk in Duitsland het 'n baie groot Sendingsaksie naar die heidenlande op tou gesit. Sendelinge word orals heen gestuur, o.a. ook naar Suid-Wes-Afrika, Natal en Kaap Provinsie.

In bijna al die laaste uitgawes van die "Kerkbode" verskijn daar stukke oor die weglating van die Naam van die Here in die Konstitusie van ons land. Daar word sterk op aangedring, dat hierin verandering gemaak sal word. Ook oor die toenemende ontheiliging van die Sondag word telkens in genoemde blad gehandel. Dat dit nie oorbodig is nie, sal almal wel voel, want die ontheiliging van die Dag van die Here word groter en groter.

KERK-INWIJDING TE NIJLSTROOM.
8 April 1922.

Was de vorige kerkviering in Januarie j.l. 'n verdieping in 't verleden met deze kerkviering lag 't aanknopingspunt bij de aanvang in dezelfde tijd. Onze WelEerw. Consulent kwam met de dagtrein in de namiddag op Donderdag te Nijlstroom aan. Die dag was er nog aanneming en Kerkeraadsvergadering. 33 nieuwe lidmaten werden aan de gemeente toegevoegd. Bij de Kerkeraadsvergaderingen waren 12 brs. Ouderlingen en 12 brs. Diakenen tegenwoordig. De Cons. Voorz. opende de Kerkeraadsvergadering met 'n kort woord naar aanleiding van Ps. 108: "Vergeet geene van Zijne weldaden!" Na 't lezen der notulen gevoelde de Kerkeraad zich schuldig 'n taktloze fout te hebben begaan, door de HoogEerw. Voorz. der Alg. Kommissie voor de inwijdingsdienst te hebben genood, met voorbijzien van onze Consulent. Z.W.Eerw., onze Consulent, heeft zelf destijds dat voorstel gestemd, daar Ds. Brandt, Voorz. onzer Alg. Kerkvergadering is, en de enigst nog in leven zijnde oud-Leraar van Waterberg. Twee voorstellen: a. "dat de twee oudste ouderlingen Ds. Brandt vóór de inwijdingsdienst hierover zouden raadplegen," en b. "daar alles reeds zo beschikt was 't zo te laten", kwamen te tafel, waarna met 12 tegen 9 stemmen volgens 't eerste voorstel werd besloten. Onze Consulent onderving echter 't bezwaar tot tevredenheid van de Kerkeraad met de belofte, bij de inwijdingsdienst Ds. Brandt met 'n inleidend woord te zullen voorafgaan en aan 't einde van de dienst ook 'n korte rede te zullen houden en ie

sluiten. Ik heb hier uit de Kerkeraadsvergadering geklapt om te laten zien, dat de Kerkeraad van Waterberg "Geene (niet één) van Zijne veldaden vergeet!" Aan Ds. Brandt, als onze oud leraar zijn we met onverbrekelike banden gebonden en onze Consulent is ons lief en dierbaar geworden. 't Programma voor de kerkinwijding werd opgesteld en uitgevoerd als volgt:

"De gemeente kwam Zaterdag v.m. half tien in 't oude kerkgebouw saam. Hoe vergankelik zag alles er uit; hier en daar nog 'n bank, daar 'n deel van de banken is gebruikt op de gallerij van 't nieuwe kerkgebouw. Preekstoel en lampen verdwenen naar de Herv. Kerk te P.P.Rust. 't Gebouw was reeds vol toen Z.HoogEerw. Ds. Brandt en Z.Hooggeleerde Prof. Dr. Engelbrecht inkwamen, die per nachttrein waren aangekomen. Typen van twee geslachten, de een reeds vergrijsd in de dienst des Heren, de ander de pas ontloken knap, jeugdig en veerbelovend, zoon des lands en van onze Kerk, als Prof. en Dr. in de Theologie. Ik dacht aan Mozes en Jozua, Aäron en zijn opvolgers. Ds. Barger opende met 'n verwelkoming der aanwezigen en gebed. Gezongen werd Ps. 68:10. 'n Kort woord werd gesproken door de oudste brs. ouderlingen H. J. Geyser en L. C. v. d. Merwe. De scriba fungeerde als ceremoniemeester. In de optocht naar 't nieuwe kerkgebouw gingen de twee oudste ouderlingen voorop: br. v. d. Merwe dragende de Bijbel. Daarna de leraars Di. Barger en Brandt en Prof. Dr. Engelbrecht allen in toga en Ds. Steenkamp van de Verenigde Gemeente. Vervolgens: Kerkeraden van de zustergemeenten, Munisipaliteit en andere genodigden en daarna gemeente en belangstellenden. Als lied Hammaälôth werd de Lofzang Ps. 100 gezongen.

Voor de gesloten deur van 't nieuwe kerkgebouw sprak Ds. Barger, de schare toe; 'n grote schaar zo we misschien niet gauw weer te Nijlstroom zullen zien. De architekt overhandigde met 'n kort woord de sleutel aan de Voorzitter van de Bouwkommissie, die de deur opende in de naam des Drie-Enigen-Gods. De schare zong Ps. 84:1 en met de woorden: "om 's Heren voorhof in te treen!" ging de optocht de kerk binnen. Br. v. d. Merwe beklom de kansel, legde de Bijbel op z'n plaats en verliet de kansel met de andere trap. De consulent volgde op de kansel, opende de inwijdingsdienst en gaf 't woord aan Ds. Brandt. 't Zou te veel plaats nemen, hier uitvoerig prediking en indruk weer te geven. 't Koncentratiepunt van de inwijdingsrede was: Jezus Christus 't Hoofd; de gemeente 't lichaam (de bruid), waarin de plaats van de Bedienaren des Woords; de Kerk 't hart van 't lichaam. (Deze kerk heeft ook bijna de vorm van 'n hart.) Na de rede van Ds. Brandt, hield Ds. Barger 'n rede naar aanleiding van "Dit is niet dan 'n huis Gods, en dit is de poort des hemels," in welke rede werden naar voren gebracht "'t vreselike voor 'n zondaar te verschijnen voor Gods aangezicht en 't vertroostende dat dit is de poort des hemels." De volgende diensten werden gehouden als volgt: Zaterdag, n.m., Voorbereiding: Ds. A. J. Barger; Zondag, v.m., Prof. Dr. Engelbrecht; n.m., Ds. Barger; 's avonds, Dr. Engelbrecht. Dr. Engelbrecht preekte over 't geheim van "Geloofs-moed." Onze Consulent Ds. Barger had bij de Voorbereiding 't beeld van Petrus, met daartegenover 'n vergevend God, met een "Hebt gij Mij lief," opzoekende liefde, en de andere preek: "Heere, leer ons bidden."

Z.W.Eerw. had behalve de preken en om beurte met Dr. Engelbrecht de bediening van 't Heilig Avondmaal, ook nog vele andere kerkelike plechtigheden te vervullen, n.m., voorstelling van jonge lidmaten, doop van volwassenen, huweliksbevestiging, kinderdoop en voorstelling van Kerkeraadsleden. Bij deze plechtigheden zijn de toespraken van Z.W.Eerw. enig en innig. Twee jonge zusters van de nieuwe leden ontvingen de doop; dit is altijd 'n hartroerende verrichting; 72 kinderen werden gedoopt; 33 nieuwe leden en 10 Kerkeraadsleden voorgesteld.

Na de inwijdingsdienst Zaterdag, werden we teleurgesteld door 't onvoorziene vertrek van Z.H. Eerw. Ds. Brandt. De gemeente te Pietersburg was opgekomen voor Nachtmaalsviering en daar was geen leraar. Er kwam 'n telegrafies verzoek in, waaraan Ds. Brandt gehoor gaf en zich per motor daarheen spoedde. In naam van Kerkeraad en gemeente wordt Z.H.Eerw. hartelik dank gezegd voor zijn overkomst. We hadden erg spijt dat hij niet de gehele kerkviering bij ons kon blijven; hopen dat Z.H.Eerw. nog vele jaren voor onze Kerk zal gespaard blijven en vooral dat 't niet de laatste maal is dat we hem op Nijlstroom hebben gezien. Z.H.Geleerde Prof. Dr. Engelbrecht en Z.W.Eerw. Ds. Barger werden dank en hulde gebracht aan 't einde van de Zondagavonddienst namens Kerkeraad en gemeente door 'n br. ouderling. Met de welbekende zegenbede Ps. 134:3, besloot deze voor Waterberg zo grote en onvergetelike kerkviering. 't Nieuwe gebouw was bij alle diensten te klein. Moge de zegen van deze kerkviering tot in lengte van dagen door vele zielen worden geproefd, dat geve de Heere.

Daar de heer Westmaas van Pretoria Zondagavond niet aanwezig was moet ook weer hier in 't

Kerkblad hem de dank en hulde worden gebracht van Kerkeraad en gemeente voor zijn hoogstgewaardeerde muzikale begeleiding van de andere diensten. Zijn muzikaal talent is hier zo algemeen bekend dat hij aan 't dringend verzoek van Predikant en Kerkeraad van de verenigde gemeente moest gehoor geven om bij de Zondagavonddienst daar op hun twee-pedaals-orgel te komen spelen.

HEIND. WILLEMSE.

GEMEENTE VENTERSDORP.

De heer F. W. C. Buitendag, de Scriba dezer gemeente, is van Reismierbult vertrokken en op Ventersdorp gaan wonen, zoodat zijn adres nu is: P.K. Ventersdorp.

KERKVIERING KRUGERSDORP. 14-16 April 1922.

Wegens de jongste onlusten werd onze kerkviering verschoven van 2-3 April en gevierd op 14-16 April. Wegens de drukkende toestand hadden wij geen bazaar. De opkomst was niet te min heel bevredigend. Op Goede Vrijdag hadden wij aanneming en kerkeraadsvergadering.

Ds. Prinsloo, die alleen was en al de diensten hield, had zijn tekst in de avond uit Joh. 12:24, Voorwaar, voorwaar zeg ik u, indien het tarwe graan in de aarde niet valt en sterft, zoo blijft het alleen, maar indien het sterft, zoo brengt het veel vrucht voort.

De voorbereidingsdienst uit Ps. 51:8, Zie gij hebt lust tot waarheid in het binnenste. 42 jonge lieden werden de gemeente voorgesteld, waarvan twee ook de heilige doop ontvingen.

De morgendienst uit Matth. 17:4, Heere, het is goed dat wij hier zijn, zoo gij wilt laat ons drie tabernakelen maken, voor u eenen, en voor Mozes eenen, en voor Elias eenen. Vijf malen werd de dood des Heeren verkondigt door aanzittende gasten.

De nabetrachtingsdienst uit 2de Kor. 6:14, Trekt niet een ander juk aan met de ongelovigen, enz. 12 kinderen waren gedoopt. Avonddienst, afscheid. (Daar Ds. Prinsloo naar Rustenburg zou vertrekken.) Het bekende afscheidsbede van de apostel Paulus uit 2de Kor. 13:13. De genade van onzen Heere Jezus Chritsus, en de liefde van God, en de gemeenschap des Heiligen Geestes zij met u allen. Amen.

Onder andere zeide Ds. Prinsloo, geen diepe verklaring van hem te verwachten, maar van hart tot hart te spreken, ik heb u gepredikt het teken van Christus en hoop te hebben getroost; het was mij goed in u midden geweest te zijn; wij hebben elkander leren kennen en waardeeren. Vaarwel, wij scheiden. Mogelik zullen wij elkander niet weer ontmoeten. Geve God dat er een wederzien zal wezen al was het aan gindse zij van het graf. De genade zij met u allen. Amen.

Ouderling Möller verzocht toen Ds. en mevr. Prinsloo voor de kansel te komen staan, waarop hij hen in harte woorden bedankte in namens Kerkeraad en gemeente een kort adres voorlas. Br. Steffens, superintendent der Zondagschool, liet toen door de kinderen zingen. God zij met u tot wij u wederzien.

Toen sprak Ouderling v. d. Merwe namens Kerkeraad en gemeente hun Gods zegen toewensende, waarop Ds. Prinsloo gepast antwoorde met dank aan Kerkeraad en gemeente, waarop de gemeente hen staande de bekende zegenbede toezong, en de gemeente hen de laatste handdruk gaf. Nog diezelfde avond kwam Ds. Brandt over en werd Ds. Prinsloo van de gemeente losgemaakt en ontslag gegeven, en Krugersdorp is voor de 3de maal herderloos. (Door verscheidene is die vraag geopperd, wat heeft Krugersdorp dan gezondigd dat de predikanten zo weg gaan? Maar zodanigen vergeten dat de mens wikt maar God beschikt, en betaamt ons nog dankbaar te wezen dat de Heer ons reeds driemaal zijne knechten verleend heeft, en hij heeft ook gezegd ik zal u geene wezen laten.)

Wat nu gedaan? Herderloos blijven? O neen. De gemeente heeft op de gemeentevergadering van Zaterdagavond de Kerkeraal opdracht gegeven weer te beroepen, en heeft de Kerkeraad dadelik daartoe overgegaan, en is de keuze met grote meerderheid gevallen op Proponent Grobler, en zal zo de Heer wil op Maandag 24 dezer het beroep uitbrengen.

Het volgende Nachtmaal is bepaald op 2de Zondag in Julie, t.w. 9 April. Ds. Brandt heeft ook beloofd om 28 Mei en 11 Junie hier te komen dienst houden.

D.M.

Rustenburg, 2 Mei 1922.

Aan die Redaksie van "Die Hervormer."

WelEerw. Heer,

Dit is mij waarlik een genot om een en ander te skrijf oor ons Nagmaal te Rustenburg. So as bekend was, het die Noordelike Ring die keer hier sitting gehad op die 20 en 21ste. Die 19de het reeds 'n deel van die afgevaardigde hier aangekom. Die gemeente het ook al vroeg begin, want Donderdagmöre was die Kerkplein al halfpad

vol met waans en tente. Om 2 uur Donderdag het die ander afgevaardigdes aangekom en ook die predikante van ons Ring.

Maar wat ver die gemeente en Kerkeraad die aangenaamste was, was die aankoms van Ds. en Mevr. Prinsloo, want dit het duidelik geblijk uit die belangstelling van die kant van Kerkeraad en gemeente. Vrijdagmôre was die Plein stampvol met waans en tente, en die basaar het omtrent om 10 uur v.m. al begin en nietegenstaande die sware tijd wat ons in leef was die opbrings iets oor die £500, een duidelike bewijs dat die gemeente nog belang stel in die Hervormde Kerk. Tot grote vreugde van vele is met die geleentheid oorgekom Ds. van Belkum van Heidelberg om Ds. Prinsloo te bevestig.

Vrijdagaand het die dienste reeds begin en het Ds. Barger van Middelberg opgekom. Die kerk was vol en die preek was aangenaam. Saterdagmôre om 10 uur was die kerk reeds so vol gepak dat dit moeilik gegaan het om sitplek te verskaf aan die gemeente, en ook aan gemeenteIede van die susterkerke.

Ds. van Belkum het die diens gelij en een boeiende preek gehou en sijn dankbaarheid tekenne gegee dat hij nog die voorreg het in sijn ou gemeente as herder en leraar te kon bevestig D . Prinsloo, iemand die al veel gedoen het ver sijn kerk en nog veel sal kon doen met Gods hulp, en wens Kerkeraad en gemeente van harte geluk. Daarna het die bevestiging plaasgevind onder groot belangstelling. Die Gereformeerde Kerk en ook die N. Herv. of Gereformd. Kerk het afgevaardigdes gestuur. Ds. Fourie en die meeste afgevaardigdes is Saterdagmiddag weer terug. Sijn Eerw. moes die dienste waarneem in Pretoria. Die Voorbereidingsdiens is gelei deur Ds. Barger Meer dan een die bijna moedelos was, is deur sijn predeking weer opgebeur. 31 nieuwe ledemate het belijdenis gedoen. Dr. v. Broekhuizen het die deel waargeneem als konsulent van Rustenburg, en die jonge ledemate gewijs op die erns van die saak en belofte wat hulle doen aan God, en nie aan 'n mens. Een van die nieuwe ledemate Margaretha Westerveld is met die geleentheid gedoop; dit was waarlik aandoenlik; door meer dan een moeder is daar een traan gestort bij haar doop.

Twee ouderlinge Willie Roos en v. Schalkwijk en Diaken Hans Grobler is ook voorgestel.

Saterdagaand half agt was die kerk andermaal stampvol toe Ds. Prinsloo op die preekstoel verskijn om sijn intreepreek te doen. Sijn Eerw. het gelees Ezekiel 33:1-11, en sijn teks was 1 Kor. 3:11.

Die preek was aangenaam en bemoedigend vir elke hoorder en die gemeente was dankbaar weer hulle eie leraar te sien en te hoor preek. Die belangstelling was groot ook van die kant van die susterkerke. Na die preek het Sijn Eerw. sijn dank uitgespreek aan alger namens hem en sijn gade ver die belangstelling, en meer spesiaal Ds. van Belkum, die hom nog die moeite getroos het om oortekom vir die bevestiging. Wat verder treffend was, toe Ds. Prinsloo sij vader, die al taamlik hoog op sijn leeftijd is, hartelik bedank vir sijn warme belangstelling as vader in die arbeid van een seun.

Na die diens was daar gemeentevergadering, en daar was dankbaarheid op elkeens gelaat te sien. Met moed vir die toekoms is besluit om met Oktober soos die Heere wil weer een basaar te hou en die skuld af te betaal. Aan die versoek van die Kerkeraad om die ou pastorie te gebruik vir een meises kosthuis en een nieuwe pastorie te bou word voldaan.

Sondagmôre het Ds. van Belkum weer vir die gemeente opgetree, wat seer gewaardeer word, daar die opkoms so buitegewoon groot was moes al die kinders buite blij om plek te krij vir grootmense. Vijf tafels was goed vol besit buite die laaste wat alleen die nieuwe ledemate aangesit het. Om half drie is toen nog een kinderdiens gehou deur Ds. van Belkum, een voorbeeld vir almal wat jong is. Werk so lang het dag is.

Sondag n.m. het Dr. van Broekhuizen opgetree. Die belangstelling was groot en die predeking was ernstig en aangenaam. 37 kinders is gedoop. Sondagaand, nieteenstaande veel van die gemeente al weg was, toe Dr. van Broekhuizen andermaal optree voor die gemeente, was die belangstelling so groot dat sommige mense moes buite blij. Sijn teks was: Heere, wat wilt gij, dat ik doen zal. Die prediking was ernstig. Verkwikt deur Gods genade en met dankbare harte is die gemeente huiswaards. Mog Gods segen in grote mate rus op die toekomstige arbeidersveld van ons leraar en hij en sijn egtgenote ons tot grote segen wees.

S.J.

NAGMAALSVIERING TE STANDERTON.
22 en 23 April 1922.

Andermaal was ons weer gesegen met 'n heerlike nagmaaltijd. Ek sal haast sê, dat ons vir 'n paar jaar terug nog geen so'n groot opkomst gehad het als hierdie keer; die kerk was stampvol, en voorlangs nog private sitplekke aangebreng omdat die kerk tot agter vol was.

Met die laaste Oostelike Ringsvergadering was Ds. G. E. Alers gekies als konsulent, en so het ons toe die gelegenheid gekom om 'n nuwe predikant te hoor preek, want vroeër was hij nog nie op Standerton nie.

Saterdagmiddag het hij die dienste waargeneem. Sij preek was uit Mattheus 25:8: Onze lampen gaan uit. In verband hiermee loop die preek oor die vijf wijse en die vijf dwase maagde. Treffend was dit, daar met die geleendheid ook elf nuwe ledemate bij die gemeente ingelijf is. Saterdagaand was gemeentevergadering, en die Kerkeraad het opdrag gekrij dadelik 'n predikant te beroep.

Sondagmôre handel die preek oor die Emousgangers en wel uit Lukas 24:16 en 31.

Vier tafels word bedien, bij welke die nuwe ledemate aan die laaste tafel deelneem.

Sondagmiddag werd daar ses kinders gedoop en daarna verklaar die Ds. Ps. 84:12: Want God de Here is 'n Son.

Sondagaand is daar weer vijf ouderlinge en vijf diakens bevestig, en daar word gepreek oor Lukas 12:34.

Volksrust se ouderlinge en diakene was ook te Standerton, en tesame met Standerton word 'n beroep uitgebring op Ds. G. E. Alers, en hij het ons belowe dat hij die beroeping in ernstige oorweging sal neem.

F. W. E. LABUSCHAGNE,
Skriba.

KERKVIERING TE ZWARTRUGGENS.

Op Sondag, 9 April, het die gemeente Zwartruggens Nagmaal gevier. Die opkoms was die keer buitengewoon goed; die kerk was met al die dienste goed gevul.

Saterdagmiddag het Ds. Kühn 'n ernstige rede gehou naar aanleiding van: "Gij hebt uw eerste liefde verlaten."

'n Kort oorsig werd gegee van die geskiedenis van die gemeente Zwartruggens. Die gemeente werd in 1913 gestig; in 1915 werd Ds. Kühn hierheen beroep. In haar kinderjare was die gemeente swak in getalsterkte, dog sterk in liefde. En omdat daar liefde gewoon het was daar seën en voorspoed.

Wanneer 'n mens terugblik oor die jare heen sien mens vandag minder liefde, flouer liefde dan vroeër. Vandag is dit of ons hoor dat Kristus die gemeente toeroep: "Gij hebt uw eerste liefde verlaten."

Sal die gemeente nie stilstaan en 'n blik werp oor die jare heen? Sal die liefde van vroeër nie weer gesoek word nie? Dis tog nog dieselfde van 1915.

Sondagmôre het Ds. Venter gepreek. Treffende en raak het hij die mensgeskilder: 'n eensame swerwer reisende naar die eeuwigheid.

Sondagmiddag het Ds. Ennis gepreek, en Sondagaand Ds. Strijdom. Altwee die preke was ernstig en sal seker daartoe bijdra om 'n gelukkiger gemeente alhier te krij.

Die eerste deel van Ds. Strijdom se preek was in Afrikaans gelewer, die laaste in Nederlands. Dit doen ons goed om so af en toe te bespeur dat daar tog van ons predikers is wat aan ons en hulle moedertaal 'n plekkie op die kansel gun.

Die ouere van ons leraars is gewoon aan Hollands. Graag hoor ons hulle ook Hollands preek. Maar die jongeres; sal hulle ons dan nie help om Afrikaans die taal van ons volk te maak nie?

J.W.M.

AVONDMAALSVIERING TE VEREENIGING.

Op 22 en 23 April j.l vierde onze gemeente haar Avondmaal onder leiding van ons Consulent Ds. Brandt. De opkomst was goed en de kerk vol. Het is te hopen dat in Julie de opkomst ook goed zal zijn. 38 nieuwe leden werden voorgesteld en 10 kinders werden gedoopt. Volgende Kerkeraadsvergadering zal 's Zaterdags voormiddag gehouden worden zo de Heer wil. Er was ook verkiezing van Kerkeraadsleden en afgevaardigden naar die algemenevergadering werd gekozen. De bazaar bracht min of meer £200 op. Volgende Nachtmaal de vierde Zondag in Julie.

De prediker had het over de paasdagen. Hoe na de opstanding van Jezus die discipelen wordt geboodschap en speciaal wordt Petrus zijn naam genoemd. En ofschoon Petrus zwaar misdreven heeft werdt hij toch niet afgestoten door de andere discipelen, maar Petrus heeft berouw over zijn zonden en ontvangt vergeving. En in die gees van berouw zal ook ons vergeving ontvang, enz.

J.P.C.

NACHTMAALSVIERING TE JOHANNESBURG.

Op de eerste Zondag in April werd onze Nachtmaalsviering gehouden in de kerk te Vrededorp. De opkomst was biezonder goed en de plaatselike leraar werd bijgestaan door Student Th. Dreyer, die twee maal preekte zeer tot stichting der gemeente. Zaterdag avond werden de nieuwe leden op belijdenis des geloofs bevestigd en aan die gemeente voorgesteld, en Zondag middag werden de kinderen gedoopt.

De toestand is op de Witwatersrand nog zeer moeilik; er zijn nog vele leden zonder werk en velen nog in de gevangenis, zodat de vrouwen en kinderen in vele gevallen gebrek lijden. Gelukkig wordt er door het Administrateurs Fonds aan alle behoeftigen voedsel uitgedeeld, maar de inkomsten der gemeente zijn zo gedaald, dat er geen geld is om het salaris van de predikant te betalen. Ook de leden, die werken en die nooit uit werk geweest zijn, schijnen het moeilik te vinden hun bijdragen te geven voor de dienst des Heeren.

Wij hopen wel, dat er een verandering zal komen in de slechte omstandigheden, maar de vooruitzichten zijn niet aanmoedigend. Er is veel ontevredenheid ook onder degenen, die werk hebben en velen kunnen nergens werk vinden.

Wij roepen tot de Heere om uitkomst. Hij alleen kan helpen; maar wij hebben zo zwaar en zo menigmaal tegen Hem gezondigd, dat wij Zijne oordelen ten volle verdienen. Alleen op Zijne genade is onze hoop gevestigd.

Bij onze Nachtmaalsviering waren twee stoelen en de preekstoel met zwart behangen ter wille van het overlijden van een Ouderling en een Diaken der gemeente. Broeder P. J. Coetzee was kort te voren bij de gevechten in de buurt van Vrededorp doodgeschoten en Broeder W. Norval was gestorven aan mijntering. Er heerste hierdoor een droevige en ernstige stemming over de gehele Kerkviering. God vertrooste de achterblijvende weduwen en familieleden.

NACHTMAAL TE CHRISSIESMEER.

De 15 en 16 April hadden we Nachtmaal. De opkomst der gemeente was zeer goed en de stemming uitnemend. Behalwe de consulent was hier ook om te helpen de student J. G. M. Dreyer, die de Zaterdag en Zondag namiddag diensten waarnam, zeer ten genoege van de gemeente. Onze consulent preekte Zondagmorgen en Zondagavond, hield ook kinderdienst. Zondagavond worden als Ouderlinge bevestigd Br. J. F. Cronje en L. M. Stoop, en als Diakenen Br. J. J. P. Mulder en J. P. Swart. Wij hopen en verwachten, dat deze Nachtmaalsviering een zegen mag brengen.

Voorheen het ek maar net geleef
Om dokters te betaal;
Met elke siekte het ek gou
Ons doktertjie gehaal.
Maar nou, as vrou of kind net kla
Oor koue, sinkings, pyn,
Woods' Pepermunt Middel kry hul in,
En die siekte is verdwyn.

NACHTMAAL TE TRICHARDTSFONTEIN.

Wij hadden 29 en 30 April Nachtmaal. De opkomst der gemeente was bijzonder goed, groter dan in lange tijd het geval was. Brengt de zware tijd hier evenals elders meer behoefte aan troost. Er waren 12 jonge mensen voor aanneming en 12 kinders werden gedoopt. Het geldelik verslag toonde ook vooruitgang aan. Er was weer ongeveer £100 afbetaald op de schuld.

Als Ouderlingen werden bevestigd de B.Br. C. H. Booysen, D. P. J. van Schalkwijk, A. N. Steenkamp, en M. C. J. van Schalkwijk. Als Diakenen P. van den Berg, D. E. T. Steijn, Philip Venter, C. Pretorius, M. Cronje, Z.zn.

Wij hadden het voorrecht in ons midden te hebben de heer Th. Dreyer, die Zaterdagmiddag en Zondag middag preekte. De gemeente heeft hem gaarne gehoord en wij hopen met zegen.

NACHTMAALSVIERING TE BLOEMHOF.

Ik wil iets laten horen van ons Nachtmaal dat gehouden is te Bloemhof op de 25 en 26 Maart. Onze kerk was bij elke dienst gelijk vol; zelf van onze zusterkerk zijn velen gekomen. De rede van ons Consulent Ds. J. J. Kühn was zeer hartroerend. Hier zijn ook 9 lidmaten aan de gemeente voorgesteld en 8 kinders gedoopt. Nu met achting blijf ik de uwe,

A. J. STRAUSS,
Scriba.

NACHTMAAL TE PIETERSBURG.

Toen wij op 8 April te Nijlstroom bijeen waren voor de inwijding van de nieuwe kerk, kwam er kort nadat de eerste dienst in het nieuwe gebouw afgelopen was een bericht door van Pietersburg, dat de gemeente daar bij de kerk was en er geen predikant was gekomen om het Nachtmaal te bedienen. Men vroeg dringend, dat een van de leraars, die in Nijlstroom waren dadelik per motorkar zou overkomen.

Het lot viel op mij en zo moest ik Zaterdagmiddag tegen 3 uur de tocht van over de honderd mijlen aanvaarden in de hoop nog die avond Pietersburg te zullen bereiken.

Van Nijlstroom naar Potgietersrust ging het

voorspoedig, de weg was tamelik goed hoewel er niet te hard gereden kon worden wegens de knik-sporen en tegen 6 uur waren wij daar, maar toen de Ford-kar de garage rook, waar wij even stil hielden om een nieuwe lamp te kopen, wilde hij onder geen omstandigheden verder. Voor de deur van de garage bleef hij staan, totdat de tijd voorbij gegaan was en het te laat werd om door te rijden.

Ik besloot dus te overnachten en de volgende morgen met de trein verder te gaan en zond door de telefoon van de spoorwegen een boodschap naar Pietersburg, dat ik niet verder kon. Die boodschap werd bij de kerk afgeleverd, maar ongelukkig net iets te laat, want men had daar uitgerekend, dat als ik zoals eerst afgesproken tegen 2 uur uit Nijlstroom vertrokken was ik tegen 8 uur al op Pietersburg had kunnen zijn en toen ik er nog niet was en de boodschap eerst na 8 uur bezorgd werd, was Ouderling Pienaar reeds met een andere motor vertrokken om mij te zoeken. Hij reed door tot Potgietrsrust, waar hij al de hotels en logieshuizen afliep en eindelik uitvond, dat ik daar in het dorp gezien was, de verloren predikant was dus bijna gevonden en Br. Pos de Scriba wist verder raad te geven, want tegen half een in de nacht werd ik uit mijn zoete slaap in het huis van Ouderling Venter wakker gemaakt door het kloppen op de deur door Br. Pienaar, die mij dadelik wilde opladen en meesleepen naar Pietersburg in zijn motor. Hiertegen verzette ik mij met mannemoed, want al zouden wij terstond vertrekken, dan konden wij op zijn best midden in de nacht daar aankomen en dan zou ik mijn nachtrust geheel verliezen en kon ik toch niets doen voor de volgende morgen, terwijl ik even goed des morgens met de trein kon gaan en voor kerktijd te Pietersburg zijn. Ik sliep dus weer in en liet Br. Pienaar met zijn kar teruggaan. Later hoorde ik, dat hij een tocht vol tegenspoed gehad had en de kar iedere honderd tree moe geworden was en was blijven staan, zodat hij niet veel voor mij daar aankwam.

De trein bracht mij tegen 8 uur Zondagmorgen bij de kerk, waar reeds een aantal aannemers zat te wachten en van dat ogenblik begon het werk.

8 v.m. tot 9.45, aanneming.
10—12.15, Avondmaalsdienst.
12.30—1.30, opnemen van doopnamen.
1.30—2.45, Kerkeraadsvergadering.
3—4.15, doopdienst.
4.30—6.45, Kerkeraadsvergadering.
7—8.15, Dankzeggingsdienst; en om 9 uur vertrok de trein weer naar Johannesburg.

De gemeente was dankbaar, dat er toch Nachtmaal bediend was, de Kerkeraad was tevreden, dat er toch vergadering gehouden was en dat er een beroep was uitgebracht, want onder de omstandigheden had ik het op mij genomen een beroep te laten uitbrengen, aangezien de gemeente opdracht gegeven had aan de Kerkeraad om te beroepen en men algemeen hoopte een van de Proponenten te zullen krijgen. Het beroep viel op Proponent P. S. Grobler. Ik deed dit te meer, omdat de Kommissie der Algemene Kerkvergadering enige tijd geleden naar aanleiding van een beroeping te Dullstroom, onder leiding van Prof. Gravenstein, had verklaard, dat Art. 112 van de Kerkwet, dat zegt, dat de beroeping geschiedt door de Kerkeraad onder voorzitterschap van de Consulent, bedoelde, dat de Kerkeraad niet kan beroepen zonder dat er een predikant tegenwoordig is, maar dat niet noodzakelik de persoon van de Consulent behoeft te zijn. In dit geval bleek er een misverstand te hebben bestaan tussen Ds. Fourie, die het vorige Nachtmaal te Pietersburg geleid had, en de Consulent, Ds. van Broekhuizen, die op diezelfde Zondag Nachtmaal te Pretoria had besteld, waardoor er niemand van hen kon komen.

Zeker tot grote droefheid van de gemeente Pietersburg heeft Proponent Grobler een beroep naar Krugersdorp aangenomen, zodat de vakature nog niet vervuld is. De gemeente is zeer achteruit gegaan en verwaarloosd en heeft dringend een eigen herder en leraar nodig; verschillende stukken zijn in de loop der tijden van de oude gemeente afgesneden, zoals Louis Trichardt, Lageveld, Messina en nu Potgietersrust, zodat er maar een klein en zwak deel overgebleven is, dat niet zonder de hulp van aangrenzende gemeenten in een kombinatie een predikant kan onderhouden, maar er is een werk voor het Koningrijk Gods te doen in die noordelike gewesten.

Bij het opmaken van het jaarverslag voor de Ring bleek, dat het kasboek en het notulenboek verdwenen waren en geen van de leden van de Kerkerad wist er verslag van te geven. De Bijbel en het Gezangenboek op de kansel zijn zo verscheurd, dat zij bijna niet meer te gebruiken zijn en er zijn misstanden in de gemeente, die niet anders dan door de overkomst van een staande leraar kunnen in order gemaakt worden.

De opkomst was goed, er was veel belangstelling bij de Evangelieprediking en de bediening der sacramenten, maar de vooruitzichten zijn droevig tenzij er spoedig hulp komt.

L. E. BRANDT.

INGEZONDEN.

Groot Marico.

Mijnheer de Redachteur,

Ik wil voor de eerste maal aan u schrijven omtrent die ellende en treurige toestanden on onze kerk. Ik zie in het nummer van Februarie een naamloos schrijven over de schuld der kerk. Waaraan is die te wijten? M.i. hieraan dat we in de tijd leven van strijd tussen arbeid en kapitaal. Zie de gebeurtenissen in ons land tussen arbeid en kapitaal. Is het niet de tijd waarover Joe. 5 zegt: "Gij hebt schatten vergaderd in de laatste dagen.' Ziet het loon der werklieden die uwe landen gemaaid hebben, hetwelk van u verkort is roept en het geschrei dergenen die geoogst hebben is gekomen tot de ooren van de Heere Sebbaoth. Nu dan wie is het die de kerk in stand moet houden. Is dat de rijke of de arme? Ik heb nooit in de geschiedenis gezien dat de rijke voor Gods huis zorgt, maar wel de arme, en aan de laatste wordt onttrokken aan het huis des Heeren en moet altijd met de zwakken verzorgd worden. Maar ik wil zeggen God zal zijn kerk niet laat varen, maar hij zal de harten bewerken tot zijn dienst om te zorg voor zijn kerk op aarde. Gij armen houdt moed. Weet dat gij een schat zult hebben in de hemel die blijft tot in eeuwigheid. De tijd der tekenen is daar waarvan Christus spreekt toen de discipelen Hem naar de tijden vraagden. (Lukas 21.) Het hart des menschen zal bezwijken van vrees en verwachting der dingen, die het aardrijk zullen overkomen de profeten hebben voorzegd, namelik, Joel 2 en 3 en Jezaja 13 en Amos 8: wondertekenen in de hemel, bloed en vuur en rookdamp, de sterren zullen haar glans verliezen: de zon zal niet schijnen, de maan zal haar licht niet geven, de zon zal bij de middag ondergaan. Zie terug op 19 Mei 1780 en de vallende sterren op 13 November 1833. Zie Daniel 12: En gij Daniel sluit deze woorden toe en verzegel de boek tot de tijd van het einde. Zie 2 Tim 3, weer dat in de laatste dagen onstaan zullen zware tijden:liefhebbers van zichzelven hebben de een gedaante van godszaligheid, maar die de kracht derzelve verloochend hebben. Zie Maath. 24: Wie is dan de getrouwe en voorzichtige dienstknecht? (vers 24), daarom zijt gij ook bereid, want in welke uur gij het niet meent zal de zoon des menschen komen.

Nu dan, mijnheer, is het niet al zo in onze dagen. Zien wij het niet dageliks in ons land, in ons kerk, in onze huizen? De ijver van Gods huis is weg en ik vrees dat de heer des huizes in deze dagen komen zal en ons zal afscheiden en ons deel zal zetten met de goddelozen waar weening en knersing der tanden zal zijn, volgens vers 50. Laat ons dan wakende zijn en wanneer het geroep tot ons komt: "Wachter, wat is van de nacht?" dat ons niet verschrikt en verbaasd staat; daarom zal ik met de dichter zeggen: Houdt Christus Zijne Kerk in stand, dan mag de hel vrij woeden. Bij het afsluiten voeg ik nog bij: Wagter ginds op Zions muren, zeg wat is van de nacht. Is de dagster al aan 't rijzen, word de morgen haast verwacht. Zijn er tekenen van het licht ons toegedacht? Wachter, zeg ons breek de morgen van die glorie Zions aan. Zijn de tekenen van zijn nadering reeds verschenen op de paan? Pelgrims op! Schouwt om u henen, aan de kimmen, gloort het licht. Gord uw bruilofskleed met vreugde, Jezus komt, komt ten gericht.

Dank u, mijnheer, voor het opnemen. Verwijt mij toch niet over mijn eenvoudig schrijven. Indien het u belief, dan zal ik weer schrijf.

Met hoogachting, u vrind en broeder van Vergenoeg, P.K. Groot Marico.

JAC. F. VAN STADEN.

ADMINISTRATEURS FONDS.

In antwoord op mijn circulaire aan al de Kerkeraden van onze kerk vragende om een of meer kollekten voor het Administrateurs Fonds ten behoeve van de noodlijdenden aan de Rand heb ik de volgende bedragen ontvangen, waarvoor de Kerkeraden hartelik bedankt worden:

	£	s	d
Van Johannesburg	£6	2	6
Heidelberg...	13	11	9
Chrissiesmeer	5	1	6
Volksrust	6	9	2
Marico	9	13	8
Krugersdorp	6	2	5
Ventersdorp...	0	17	4
Middelburg	5	0	10
Standerton...	4	16	10
Bethal	2	13	0
Erasmus...	1	15	6
Makwassie	9	12	5
Vereeniging	4	6	0
Eendracht	5	17	8
Gekollekteerd door de heer F. van Binnendijk	6	7	2
	£88	7	9

Dit geld is aan de Administrateur opgezonden, aan de Kerkeraden zijn door mij kwitanties gezonden en gedeeltelik is het reeds in de koeranten verantwoord. De rest zal nog in de koeranten vermeld worden.

L. E. BRANDT,
Voorzitter van de Kommissie
der Algemene Kerkvergadering.

BEHOEFTIGE STUDENTEN FONDS.

Er bestaat in onze kerk een fonds, waaruit studenten, die nog niet hun Matriek gedaan hebben, maar zich hebben aangemeld om later voor predikant van de Nederduitse Hervormde Kerk te gaan studeeren kunnen geholpen worden. Dit fonds staat onder beheer van het Kuratorium. Vroeger is van de gemeenten gevraagd de kollekte bij de Dankzeggingsdienst voor dit fonds af te staan en vele gemeenten hebben jaren lang hieraan voldaan. Zo is er een vrij aanzienlike som bijeen gebracht, waaruit verscheidene studenten geholpen zijn.

In de laatste tijd hebben zich vele jonge mannen bij ons aangemeld, die begeeren predikant te worden, maar wier ouders niet alles kunnen betalen en nu is er niet genoeg geld om hen te helpen.

Daarom wordt hierbij een beroep gedaan op de Kerkeraden om dit fonds te gedenken, kan het zijn door weer de Dankzeggings Kollekte af te staan of op een andere wijze.

Iedereen erkent nu de noodzakelijkheid van meer predikanten te krijgen en voornamelik onze jonge mannen schijnen zich geroepen te gevoelen tot het heilig ambt van Evangeliedienaar. Daarom moet de gemeente ook het nodige geld verschaffen om de studenten te kunnen opleiden voor be belangen van de kerk, die niet kan blijven bestaan als er geen prediking van Gods Woord is.

L. E. BRANDT,
Scriba van het Kuratorium.

Leg u neder aan de voet van het kruis, als een die de dood heeft verdiend, en bid Hem, dat Hij u door Zijn dood het leven geve.

LAMPEN.

De gemeente Vereeniging heeft nog een aantal Angle Lampen, die in de kerk te Vereeniging gebruikt werden voordat het elektrise licht ingezet is en die nog in uitstekende toestand zijn.

Het zijn hanglampen met twee branders uitnemend geschikt voor een kerk of privaat huis. Er zijn ook koperen kettingen bij om de lampen aan op te hangen. Zij zijn te bezien of te bevragen bij Ds. L. E. Brandt, 123 Jutastraat, Johannesburg.

DE GOEDE HERDER.

Schapen zonder herder
Dolend, zwervend
Altijd verder
Klagend, blatend,
Vol van wonden
Ongeheeld;
Ik ken geen droever beeld.

Herder met zijn schapen
Hen voedend, leidend,
Hen bewakend,
Hen verkwikkend,
Hun wonden door Hem
Geheeld;
Ik ken geen schooner beeld.

Jezus en de Zijnen:
Hen zegenend,
Lavend, hen leidend
Tot de bronnen, die er klateren,
Aan zeer stille wateren,
Altijd verder, altijd verder:
Ik ken geen beter herder.

Gij zijt de Goede Herder,
Gy kondt niet langer wachten
Van verlangen Gij versmachtte
Naar Uw schapen
Die daar dwaalden
Over hei van smart;
Goede Herder! Dien wij kennen
Aan Uw teer en liefderijk Hart!

Gij zijt de Goede Herder
's Morgens komt Gij
En de wachter
Opent U de deur.
En bij name
Roept G' ons samen:
Vriendelijk en met klem;
Trouw Herder! Dien wij kennen
Aan den dank van Uwe Stem!

Gij zijt de Goede Herder!
Voor de grooten
Voor de kleinen
Voor de zwakken,
Voor gewonden,
Voor de Vreemden,
Voor verlorenen:
Allen dragen zij Uw merk,
Goede Herder! Dien wij kennen
Aan Uw Goddelik liefde—Werk!

Gij zijt de Goede Herder.
De wolf mag komen:
Zonder schromen
Geeft G' Uw leven:
In den donkeren nacht,
Als de wilde wolven huilen
Houdt Gij trouw de wacht:
Goede Herder! Dien wij kennen
Aan het OFFER, ons gebracht!

G. E. ALERS.

Niet uit de goudgekleurde randen rondom de wolken, maar uit de grouwe, zwarte kern dalen de zegenrijke droppelen omlaag.

Vroeg in 's levens bloeitijd moet het geloof ontluiken.